

Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar, op dinsdag 14 maart 2023, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw"; aanvang 20.30 uur

---

Aanwezig zijn:

- dhr. L.A. de Lange, voorzitter;
  - mw. M.M. Bellekom-Vogels, dhr. R. Bloemendaal (tot en met agendapunt 5), mw. D.C. van Deursen-van Gool, mw. S.M. van Eps-Habibe, mw. S.K. Ettema-Walkate, dhr. J.M. Gankema, mw. S. Hibbert, mw. J.M. Hofman-de Raad, dhr. R.R. Krabbendam, mw. F.A.M. van Leeuwen, dhr. H.W. Mulder, dhr. G.L.H. Nijman, dhr. B.G. Paulides, dhr. N.A. Pesman, mw. C.A. Rogge-Schneider, dhr. H.G. Schokker, dhr. H. van Smirren, dhr. M.C. Stekelenburg, mw. P.A. van Vliet-van Dijk, dhr. B.R. Wesselingh, leden van de raad;
  - dhr. R. Bloemendaal, dhr. L.W. Koetsier, dhr. R.A. Zoutendijk, wethouders (vanaf agendapunt 6);
  - dhr. J. Kleinhesselink, raadsgriffier
- Verhinderd: mw. I. van der Marel
-

1. Opening vergadering en mededelingen

De **voorzitter**: Dames en heren, hierbij open ik de vergadering van de gemeenteraad van Wassenaar. Hartelijk welkom aan alle raadsleden hier aanwezig. Ook hartelijk welkom aan een volle publieke tribune. Fijn dat u er vanavond allemaal bij bent en uw betrokkenheid laat zien. Dat zal ongetwijfeld ook iets te maken hebben met de installatie van de nieuwe wethouders. Ik zie zo heren der zelfs familiale overeenkomsten in gezichten, dus dan weet ik dat u ongetwijfeld daarvoor gekomen bent. Maar natuurlijk ook welkom aan alle mensen thuis.

We hebben vanavond een afmelding van mevrouw Van der Marel. Die zal er niet bij zijn en we weten dat mevrouw Van Vliet later aanwezig zal zijn. Dus die zullen we vanzelf gaan zien vanavond. Verder hebben we geen afmeldingen, maar dat klopt ook omdat verder alle zetels van de 21 raadzetels in deze zaal ook zijn bezet.

Dan ga ik kijken, zijn er nog mededelingen aan de zijde van de raad? Dat is niet het geval. Zijn er nog mededelingen aan de zijde van het college? Ik kijk even rond, ga met mezelf in beraad en dat is niet het geval.

2. Vaststellen agenda

De **voorzitter**: Dan gaan we nu over naar de vaststelling van de agenda, waarbij we als agendapunt 4 hebben toegevoegd: het benoemen van een commissielid. Want mevrouw Van Leeuwen, de raadsvergadering is nog kort, maar we hadden beloofd dat u commissielid zou worden en dat gaan we vanavond ook effectueren. Dus het voorstel is dat agendapunt toe te voegen. Dus dat komt dan op de agenda. En verder gaat het bij agendapunt 6, en dan geef ik u zo het woord, over de benoeming van de wethouders en dat is natuurlijk altijd een geheime en schriftelijke stemming. Dat betekent dat we een stembureau nodig hebben. Het mooie is dat drie leden van u zich bereid hebben verklaard om vanavond het stembureau te willen vormen. Dat zijn mevrouw Hofman-de Raad, mevrouw Van Deursen-van Gool en de heer Pesman, waarbij mevrouw Hofman-de Raad vanavond de voorzitter is van het stembureau. Kunt u ermee instemmen dat we het stembureau vanavond in deze samenstelling vaststellen? Dat is het geval. Dank u wel alvast.

En dan heb ik begrepen dat er nog de behoefte is om een motie vreemd aan de orde van de raad toe te voegen. Mag ik u vragen? Dat moet formeel nog even verzocht worden.

Mevrouw **Hofman**: Dank u wel voorzitter, bij dezen wil ik inderdaad graag een motie vreemd aan de orde van de raad of van de dag aan de agenda toevoegen en de uitleg over de motie komt bij het betreffende punt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik neem aan dat u hiermee akkoord gaat. Dan voegen we die toe als laatste agendapunt voor de sluiting. We hebben eerst de installatie van de wethouders en dan hebben we de motie die we dan gaan behandelen. Als we dat allemaal toegevoegd hebben aan de agenda en hem zo hebben geformeerd, waarbij ik voor de volledigheid nog wel even over de orde zeg dat we straks bij de behandeling van het coalitieakkoord de volgorde aanhouden die we bij de begroting aanhouden en dat betekent dat we beginnen met Hart voor Wassenaar en dan de VVD en dan zo verder, dus de PvdA zal de partij zijn die dan als laatste het woord krijgt, maar het goede nieuws, voordat er teleurstellingen ontstaat, is dat er natuurlijk wel degelijk de mogelijkheid is om ook een interruptie te plaatsen vanavond. Nu is een interruptie een korte vraag of statement waar de ander op kan reageren en dat kan in tweeën, maar mijn verzoek zou wel zijn om het aantal interrupties kort te houden. Zo is het ook mogelijk om diverse interrupties te plaatsen als daar de behoefte toe is, want dat leidt uiteindelijk tot een levendig debat en zeker zoiets belangrijks als

een coalitieakkoord verdient het ook om daar met elkaar een goed debat over te hebben, maar er zijn ook heel veel mensen vanavond aanwezig die komen voor de installatie van de wethouders. Op een of andere manier denk ik ook dat die wel voor twaalfen weer thuis willen zijn, misschien zelfs wel voor elfen, dus het is altijd goed om dat ook wel in het achterhoofd te houden. En zo niet, dan zal ik u daaraan helpen herinneren. Gaan we de agenda op deze manier vaststellen? Dat is het geval. Dan stellen we hem zo vast.

3. Inspreken

De **voorzitter**: We hebben vanavond geen insprekers dus dat agendapunt hebben snel behandeld.

4. Benoeming commissielid

De **voorzitter**: Dan gaan we naar het benoemen van het commissielid, mevrouw Van Leeuwen. Maar het is altijd heel fijn dat de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven dan eerst het onderzoek doet. Nu heb ik begrepen dat ik vanavond het woord mag geven aan de heer Van Smirren. Dus dat ga ik ook doen. Ik ga u zelfs niet vragen om een uiting te geven want het gaat volgens mij met uw stem niet helemaal zoals het zou moeten, dus ik geef graag het woord aan de heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja, dank u wel voorzitter. De Commissie voor het Onderzoek voor de Geloofsbrieven heeft op grond van artikel 5 van het Reglement van Orde gemeenteraad Wassenaar 2018 en het vermeldde in artikel w1 van de Kieswet onderzoek gedaan naar de geloofsbrieven en verder bij de Kieswet gevorderde stukken ingezonden op 10 maart 2023 door de volgende persoon, mevrouw F.A.M. van Leeuwen-Geelen. De commissie rapporteert aan de raad dat zij bovengenoemde bescheiden in orde heeft bevonden. Gebleken is dat de bovengenoemde persoon aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoet. De commissie adviseert bovengenoemde persoon te benoemen tot commissielid van de gemeenteraad van Wassenaar. De commissie bestond uit mevrouw M. Bellekom-Vogels, mevrouw I. van der Marel en ondergetekende, de heer H. van Smirren. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Smirren. Kunt u ermee akkoord gaan dat we mevrouw F.A.M. van Leeuwen-Geelen benoemen tot lid van de raad bij besluit van 14 maart, vandaag dus, ingestelde raadscommissie en dat we haar dus benoemen tot commissielid. Daar kunt u bij acclamatie mee instemmen? Dat is het geval, dan gaan we daarmee akkoord en dan is nu de weg vrij om de belofte te doen. Mevrouw Van Leeuwen, mag ik u vragen naar voren te komen en de raad in zoverre u kunt staan, dat te doen?

U heeft aangegeven de belofte te doen. Dus als u aan het einde zou willen antwoorden met 'dat verklaar en beloof ik', dan gaat het helemaal zoals de wetgever dat het bedacht heeft.

"Ik verklaar dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen."

Mevrouw **Van Leeuwen**: Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter**: Dank u wel en daarmee bent u commissielid van de gemeente Wassenaar. Van harte gefeliciteerd. (applaus) En mevrouw Van Leeuwen, daar horen ook bloemen bij. Het gaat goed met uw vazen, die worden goed gevuld. Gefeliciteerd. Heel veel succes.

5. Bespreking coalitieakkoord

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 5, namelijk het bespreken van het coalitieakkoord 'Samen voor Wassenaar, koersvast, open en betrokken'. Afgelopen zaterdag... U heeft een exemplaar ontvangen en het zit ook bij de stukken, daarbij zit ook nog een brief van de formateur. Ik wil graag alle acht partijen in de gelegenheid stellen om daar het woord over te voeren, waarbij ik er zomaar van uitga dat de fractievoorzitters daar het woord over zullen voeren. Dat is een goede veronderstelling. Dat is het geval. Het is fijn om een goed debat te kunnen hebben. Ik heb net al aangegeven dat er interrupties kunnen worden geplaatst, maar die wel graag wel via de voorzitter. En het is natuurlijk van belang, want dit is toch altijd een belangrijk onderdeel waar ook echt de politiek en de meningen om de hoek komen kijken, dat we hier met elkaar het debat op een respectvolle wijze en niet persoonlijk, niet op de persoon voeren, zoals we dat ook in al onze

reglementen hebben afgesproken. Maar ik dacht, ik memoreer dat nog maar eens even aan de voorkant. Ik geef graag het woord aan de heer Hendrickx namens Hart voor Wassenaar.

De heer **Hendrickx**: Mooi. Voorzitter, dank u wel. Toen ik hier vorige week stond, heb ik geen afscheid genomen, maar de terugkeer in de raad gevierd. De korte leerzame stageperiode als wethouder geeft echter wel aanleiding om nu twee dingen te benoemen. Het eerste is dat ik mijn erkenning wil uitspreken voor de ambtenaren die zich ingezet hebben, hen die het betreft, weten dit. Het tweede gaat over Aart en Bart. Ik wil Aart en Bart bedanken voor de goede en fijne samenwerking. Met hun vertrek zijn twee heel goede, maar dan ook echt heel goede wethouders uit de Wassenaarse politiek vertrokken. Zestien jaar vakkennis en bekendheid met de onderwerpen maakt dat Bart op veel gebieden een voor Wassenaar onmisbare bestuurder is, bijvoorbeeld voor wat betreft de Valkenhorst. Met Aart is een bevlogen bestuurder vertrokken, zijn inzet voor het sociale domein en verkeer is ongelooflijk geweest. Zijn kennis en kunde zijn fantastisch.

Met ons drieën was de samenwerking meer dan goed. We daagden elkaar uit, hadden veel lol en accepteerden van elkaar de mogelijkheden tot verbetering. Ze hebben het aangename element in mijn stageperiode aangebracht. En we deden dat voor Wassenaar. Goed.

Man, man, man, man, man, man, man, man. Nadat op 16 maart 2022, nauwelijks een jaar geleden, de verkiezingsuitslag bekend was en duidelijk werd wie de winnaars van de verkiezingen waren had niemand kunnen bevroeden dat een coalitie van verliezers bij elkaar geraapt zou worden, bestaande uit VVD en CDA, D66, PvdA en DLW. Drie partijen met zetelverlies en slechts een partij die een kleine, lichte stemmenwinst had. Een carnavalscoalitie in de kleinst mogelijke meerderheid, 11 zetels. Het gekkengetal. En hoe bizar dit college en deze coalitie zijn, wordt nog eens aangetoond door het feit dat de coalitie bestaat uit vijf partijen. Alle vijf met een mannelijke fractievoorzitter. En we zijn gezegend met een college met vijf mannelijke wethouders en een burgemeester. Een apenrots. Je moet echt naar de primaten terug om deze coalitie te kunnen karakteriseren. Zelfs het vorige college had nog een vrouwelijke wethouder, toegegeven, dat was een mislukking. Met recht mag je zeggen dat een exclusieve bemanning, letterlijk een manschaft aan de orde is, en dat van partijen die het woord 'inclusief' zo graag in de mond nemen. In het land is al veel discussie over gendergelijkheid. Alleen in Wassenaar zetten we de klok terug naar de goede oude tijd dat de VVD en CDA samen de dienst uitmaakten.

Alom is erkend dat het nodig is dat het bestuur een samenstelling behoeft die de weerspiegeling van een bevolking is. Bovendien is bewezen dat de gemengde samenstelling tot beter bestuur leidt. Neem bijvoorbeeld Hart voor Wassenaar, een mannelijke wethouder met een vrouwelijke fractievoorzitter. Een kandidatenlijst die voor de verkiezingen het hoogste percentage vrouwen van alle partijen had, en nu nog steeds met een fractie van 50% man, 50% vrouwverhouding zit. Feiten: geen partij kan zich hiermee vergelijken.

Alleen om deze reden van volstreekte onbalans is de nieuwe coalitie een onbestaanbare mislukking. En het lukt Wassenaar iedere keer opnieuw in de belangstelling te komen, dit keer vanwege het feit dat de coalitie denkt dat ze op een maatschappelijk eiland zit en zich volledig afzondert van de regio en de samenwerking met diezelfde regio. Het genderisolationisme is een gevaarlijke vereniging van de Wassenaarse lokale bestuurscultuur en ook tekenend voor de houding van de betrokkenen.

Voorzitter, voor de gelegenheid wil ik teruggrijpen naar de eloquente, inspirerende en boeiende afscheidsspeech van de wethouder in rusten, mevrouw Klaver-Bouman. Uitgesproken op 13 december jl. Ik citeer letterlijk. 'Ik heb begrepen dat de huidige coalitie aanstuurt op een meerderheid van een zetel in plaats van een raadsbrede coalitie omdat bij een raadsbrede coalitie een partij te veel van zijn eigen programma zou moeten inleveren. Ik wens de andere partijen dus veel succes om hun kleur inhoud te geven in het nieuwe college. Lijkt mij lastig'. Einde citaat. Mevrouw Klaver-Bouman refereerde aan de mogelijkheid dat het blok Hart voor Wassenaar, GroenLinks en Lokaal Wassenaar! met nog een partij een kleine meerderheid zou vormen. Zij waarschuwde voor het gevaar van de meerderheid van een zetel en vooral voor de dominantie van een partij. En net zoals de rest van haar verhaal zeer intrigerend was, kun je duidelijk stellen dat het resultaat van deze coalitievorming minstens zo intrigerend een adembenemend is, maar haar waarschuwing was duidelijk. De VVD, haar eigen partij, heeft kennelijk, gegeven de omvang van deze coalitie, deze uitspraak ook als onwaarachtig betiteld.

Het verzoek van de verkenners was verslag te brengen over opties voor een stabiele meerderheidscoalitie met een zo raadsbreed mogelijk akkoord en dat heeft geleid tot een formatieopdracht die uiteindelijk de meest minimale meerderheid in de raad oplevert. Iedere deelnemer heeft een veto en deze meerderheid is tijdens de onderhandelingen niet getest op stabiliteit, gegeven de vaagheid van het coalitieakkoord. En de coalitiepartijen kennende zal Hart voor Wassenaar de komende drie jaar hard moeten werken om deze coalitie bij elkaar te houden. Ook het zo raadsbreed mogelijk coalitieakkoord heeft in de geschiedenis van Wassenaar nog nooit een zo smalle basis gekend als dit. Maar dat maakt niet uit, want er staat niets in.

Voorzitter, op dit punt en op dit moment hecht ik er aan om het volgende te zeggen. De verkenner-formateur is procesbegeleider. Voor de uitkomst en inhoud zijn de partijen verantwoordelijk. Het is goed dat mensen met statuur bereid zijn om hun tijd, kennis en kunde beschikbaar te stellen voor deze processen. Wij spreken onze erkentelijkheid uit voor deze verkenner-formateur, de heer Tigelaar.

Het feit dat we nagenoeg een jaar na de verkiezingen hier staan om over een nieuwe coalitie te spreken, komt volledig voor de verantwoordelijkheid van de VVD. Zoals het achteraf kunnen reconstrueren, mede op basis van informatie van ingewijden, had de VVD eigenlijk niet zoveel zin in een coalitie met Hart voor Wassenaar. Maar de voor sommigen onverwachte verkiezingsuitslag maakten dat je een grote winnaar die ex aequo de grootste partij is geworden, niet zomaar aan de kant schuift. En dus moest er onderhandeld worden over een coalitieakkoord, maar een coalitieakkoord is geen coalitieakkoord wanneer men er een handtekening onder zet en dat hebben we ondervonden. We zijn ervan overtuigd dat het enige tijd voor de begrotingsbehandeling op 8 november afgelopen jaar een opzet tot stand kwam met het CDA. VVD wilde niet verder en kwam met het plan om Hart voor Wassenaar eruit te zetten en het CDA werd ingezet om stennis te maken over de ozb. Rond en tijdens de begrotingsbesprekingen gaf de VVD geen steun aan de coalitieafspraken. Gesprekken eind oktober en begin november, plus uiteraard de begrotingsbesprekingen op 8 en 9 november hadden tot gevolg dat een verantwoordelijke begroting de papiervernietiger werd ingeduid. Wat was de hoofdreden van deze positie van de VVD? De ozb-verhoging? Wij geloven dat niet. Een mevrouw die al stampvoetend haar zin niet krijgt, geloven we ook niet. Het gaat hier om een partij die niet de wil heeft om op basis van gelijkwaardigheid met anderen hier in Wassenaar te besturen. Een partij die verlangt dat je je onderwerpt aan haar wil. En een partij die congruentie met de regio en de provincie belangrijker vindt dan de belangen van Wassenaar en de Wassenaarder. De VVD had gehoopt, bij iedere stap die ze zette in de tragikomedie van 28 oktober tot 30 november, dat Hart voor Wassenaar boos de zaal zou uitlopen, zodat er een gat zou ontstaan dat snel aangevuld kon worden met haar trouwe volgelingen. 'Hart voor Wassenaar stapt uit de coalitie', het gewenste scenario. Alleen dat gebeurde niet. Soms heb je dubbele pagina's die je mee omslaat. En dus moest de VVD tandenknarsend zelf uit de coalitie stappen. Publicitair een vervelend scenario en op 13 december jl. werd daar op smerige wijze gepoogd een draai aan te geven. Op dit punt wil ik namens de fractie van Hart voor Wassenaar mijn respect uitspreken voor Groen-Links Wassenaar en voor Lokaal Wassenaar! Twee partijen die hun morele rug recht hebben gehouden, twee partijen die hun democratisch karakter hebben getoond en oprechtheid en betrouwbaarheid als waarlijk elementen beschouwen van een goede bestuurscultuur. Voor wat betreft het coalitieakkoord. We hebben het in de fractie gelezen en uitgebreid besproken. Nou ja, uitgebreid, er stond eigenlijk niet zoveel in. De eerste reactie was 'o'. De naam van de verkenner en het trefwoord 'raadsbreed' brachten mij al googelend naar de gemeente Veenendaal. Een zeer leerzaam bezoek. Gesproken met twee fractievoorzitters daar. Nu kan ik vaststellen dat het Wassenaarse coalitieakkoord dezelfde construct heeft als in Veenendaal. De opzet: schrijf een coalitieakkoord met zo weinig mogelijk erin, slechts aandachtsgebieden. Maak een aparte financiële paragraaf. Benoem de wethouders namens de partijen die van zichzelf vinden dat ze eigenlijk de coalitie vormen tot eerste Agendacommissie en je hebt iets dat raadsbreed heet, maar dat feitelijk niet is. En het wordt pas moeilijk wanneer de echte kwesties aan de orde komen. Dan volgt uitstel of conflict.

Duidelijk wordt dat het hier niet om het coalitieakkoord gaat, want dat biedt geen houvast. Het zal gaan over het proces. Het proces zoals dat in de komende jaren zijn mogelijke resultaten zal afleveren aan deze raad. En met een coalitie van elf zetels moeten we nog zien hoe dat zal gaan. Ook duidelijk is dat de agenda's van de verschillende partijen slechts hun weg vinden naar het college buiten de raad om via overleg van de coalitiepartijen. Het resultaat: onmogelijke compromissen, flink armpje drukken en een bijzondere vermindering van het democratisch gehalte.

De beste kwalificatie voor de ambitie in dit coalitieakkoord is dat het doormodderen wordt verheven tot het ultieme doel van de partijen die deel uitmaken van deze coalitie. En weet u, onze inschatting is dat deze coalitie een heel goede kans maakt om de eindstreep te halen. En zoals gezegd, mochten zich problemen voordoen, dan zal Hart voor Wassenaar er veel aan doen om deze coalitie naar de eindstreep te brengen.

We gaan toch nog heel even naar het coalitieakkoord zelf. De leegheid daarvan wordt aangetoond door een opsomming van wat er geschreven wordt: streven naar, in beginsel, werken aan, op zoek naar, zetten in op, komende jaren, stimuleren. Kortom, je kunt er niets mee en de kadernota zal een heel belangrijke proeve worden van wat nu de werkelijke inhoud is van wat deze coalitie op tafel wil leggen.

Alleen de financiële paragraaf heeft enige betekenis. Maar als je goed leest, wordt deze bijna net zo vaag als de rest van het coalitieakkoord. Voor het goede begrip, een sluitende begroting is een verplichting en geen keuze. Wanneer je de begroting niet op orde hebt, kom je onder curatele van de provincie en niemand, maar dan ook echt niemand, zal dat hier willen. In beginsel in 2024 en 2025 geen verhoging van de ozb, anders dan indexvorming. Oké. 'Tenzij', wordt nadrukkelijk

aangegeven. Wat betreffende 2026 is gemakshalve maar even uit het verhaal gehouden en we zullen met die vraag omgaan bij de begroting later dit jaar. En uiteraard wordt er vaak een slag om de arm gehouden. Grappig is het ook wanneer gezegd wordt 'we passen ons ambitieniveau aan onze financiële kaders'. Een onvoorstelbaar cynische benadering. Zoals het hoort, moet je het als volgt doen. Je stelt vast wat je wilt, gevolgd door de vraag hoe we het gaan betalen. Of willen we misschien te veel? En niet wat je wilt aanpassen aan de toevallige financiële omstandigheden. De toeristenbelasting wordt deze raadsperiode niet verhoogd, staat in het coalitieakkoord. Of niet verder verhoogd? Het is met geniepig welbevinden door alle partijen al geaccepteerd bij de laatste begroting, of wordt die na evaluatie weer teruggedroefd? Ook weer een grote vaagheid hier. Afschrijvingen worden opgenomen in de begroting. Maar dat gebeurt toch al? Dat is staande praktijk. Niet anders dan staande praktijk, maar het wordt hier gebracht alsof dat een enorme verbetering is ten opzichte van de huidige situatie. Alleen in de huidige situatie wordt het geld niet gespaard, maar vrolijk uitgegeven.

Dan komt er een opmerkelijke zin, 'we lenen niet voor de lopende uitgaven'. Daar moet je even over nadenken. Want wil dat zeggen dat totdat de spaarpot leeg is, we wel meer uitgeven dan we binnenkrijgen en daarmee het staande VVD-CDA-beleid doorzetten? We weten het niet, het is niet duidelijk te maken. Ook weer vaag. De situatie op dit moment is dat je iedere euro die je nu uit de reserves haalt, later moet lenen, hoe dan ook. Misschien niet vandaag, maar wel over drie jaar. Van een euro die je vandaag uitgeeft, weet je dat je die over drie jaar moet lenen en dat je daar rente over gaat betalen. Dat is zelfs wanneer je rekening houdt met de opbrengsten van onroerend goed. 'De bestemmingsreserves worden beperkt', dat is vaag, maar we zullen bij de begroting zien hoe dat werkelijk uitwerkt.

Het volgende. Betreffende de ambtelijke organisatie wordt weinig gezegd. Wat algemeenheden en wat tegeltjesverhalen. Ook dit blijft vaag. Hier klinkt niet door dat onze ambtelijke organisatie de kracht moet zijn waarop deze samenleving draait. Onze bestuurskracht is onvoldoende en we zijn niet in control. De opmerkingen in het coalitieakkoord zijn de meest zorgwekkende die we zijn tegengekomen. Met de kennis van nu, en voor sommigen van al langer geleden, met betrekking tot de ambtelijke organisatie moet je met vol vermogen ertegenaan om de capaciteit, de kwaliteit en de processen dusdanig te verbeteren dat je in control komt. De jaarlijkse voorgenomen evaluatie geeft geen blijk van urgentie, urgentie die nodig is om binnen afzienbare termijn de bestuurskracht op te leveren die Wassenaar nodig heeft.

Voordat ik het laatste zeg, zeg ik nog het volgende. Hart voor Wassenaar heeft bewust besloten om niet deel te nemen aan een coalitie. Doormodderen zal nooit onze ambitie zijn. En als een coalitie zich aankondigt die doormodderen als haar belangrijkste doel ziet, dan zijn wij weg. Voor doormodderen zijn we niet nodig. Dat kan de coalitie wel zonder ons. We zullen daar ook nooit de verantwoordelijkheid voor nemen. Dat waren mijn vijftien minuten. Die zijn nu afgetikt. Het was precies vijftien minuten.

Voorzitter, als laatste. De apenrots is geconstrueerd. De carnavalscoalitie heeft elkaar gevonden, een coalitie met uiterste, minimale meerderheid. Het onderling vertrouwen is gedaald tot een dieptepunt. Alle mechanismen voor manipulatie zijn ingebakken. De financiële paragraaf is onvoldoende. Het belangrijkste onderwerp, de organisatie, krijgt nauwelijks aandacht en de leegheid van het coalitieakkoord is overdonderend. Verwachting en hoop leveren enkel uitgestelde frustratie op. En wanneer je nog een keer heel goed naar de verkiezingsuitslag kijkt waarin de stem van de Wassenaarse bevolking tot uiting kwam, dan zien wij een coalitie die geen enkele rechtvaardiging vindt in die verkiezingsuitslag. Kortom, er zijn vele redenen waarom de Wassenaarse bevolking deze coalitie niet wenst.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. En fijn, dat eigen timemanagement. Dat is prachtig, zeker. Helemaal goed. Het woord is aan de heer Nijman.

De heer **Nijman**: Dank u voorzitter. Allereerst wil ik alle ambtenaren bedanken die ons afgelopen maanden zo waanzinnig hebben ondersteund met een grote flexibiliteit en inzet. Zonder hun inzet hadden we niet in zo een korte tijd tot de nieuwe coalitie kunnen komen. Ook verdient de formateur, de heer Klaas Tigelaar, onze dank. Hij begon op ons aller verzoek voor de kerst als verkenners en bracht op donderdag 19 januari jl. verslag aan ons uit. Daar bleek uit, helaas, dat twee partijen niet mee wilden werken aan een zo raadsbreed mogelijk programma. Op zaterdag 21 januari jl. zaten we al bij elkaar met zes fractievoorzitters, onze secondanten en ambtelijke ondersteuning onder leiding van de heer Tigelaar als formateur. Uiteindelijk heeft dit geleid tot het huidige akkoord. Helaas heeft Lokaal Wassenaar! besloten toch niet in deze coalitie te stappen. Persoonlijk en politiek betreur ik dit omdat we in het verleden heel prettig met elkaar hebben samengewerkt. Voorzitter. Als grootste partij in Wassenaar is de VVD zeer tevreden met dit akkoord. Samen voor Wassenaar, koersvast, open en betrokken. Dat stoelt op een breed politiek spectrum met CDA, D66, DLW en PvdA. Als coalitie werken we samen vanuit onze idealen en ambities. We vinden elkaar in onze overtuiging van wat goed is voor Wassenaar, waarbij we elkaar allemaal iets gunnen.

We hebben ook met elkaar duidelijke afspraken gemaakt hoe we gaan samenwerken binnen deze coalitie. Maar ook willen wij nogmaals de hand blijven uitspreken naar de overige raadspartijen om samen te werken in het belang van ons geliefde Wassenaar.

Deze coalitie is gericht op alle inwoners en op alle ondernemers. Zo gaan we de inwoners niet onnodig opzadelen met een ozb-verhoging. De toeristenbelasting wordt de rest van deze raadsperiode niet meer verhoogd. Er wordt een ondernemersvisie samen met ondernemers opgesteld. En uiteraard houden we het huishoudboekje ook de komende jaren op orde. Waar mogelijk zullen er extra financieringsbronnen worden aangeboord voor investeringen, zoals cofinanciering, subsidies, fondsen en crowdfunding.

Deze coalitie is gericht op uitvoering, niet dralen, maar besluitvaardig opereren. Graag wil ik nog een aantal zaken benoemen die voor de VVD van belang zijn, maar deze zijn zeker niet limitatief. De dorpskern zal worden opgeknapt. Dit is broodnodig voor inwoners en ondernemers en de dorpskern moet voor iedereen beter toegankelijk worden. We beginnen in 2023 met de vernieuwing.

De **voorzitter**: Interruptie van de heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja, dank u voorzitter. Ik wilde graag een vraag stellen aan de heer Visser over de dorpskern.

De **voorzitter**: De heer Nijman.

De heer **Gankema**: Ja, er is iemand die bij mij werkt en die heet ook Gerbrand, maar die heeft een andere achternaam. Mijn collega van de VVD. De dorpskern. Wij hebben, zoals u al memoereerde, een deel van de onderhandelingen bij mogen wonen en toen kregen we een presentatie, een ambtelijke presentatie, waarbij de kosten voor het centrumplan € 5,6 miljoen zouden bedragen. Kunt u dat bevestigen?

De **voorzitter**: De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Dank u voorzitter. Een ambtenaar heeft inderdaad een aantal scenario's doorgelopen waar een prijskaartje aan hing dat een voorlopige inschatting was. En dat wil dus niet zeggen dat wij in de coalitie dat bedrag geaccordeerd hebben.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u wel. Ik vroeg specifiek: kunt u bevestigen dat het bedrag van € 5,6 miljoen door de ambtenaar toentertijd is genoemd?

De heer **Nijman**: Er is ook een bedrag van € 5,3 miljoen genoemd. Er zijn meerdere bedragen genoemd. Dank u.

De heer **Gankema**: Ja, en als we nou eventjes naar de toekomst kijken. Er staat in het coalitieplan dat het centrumplan moet worden uitgevoerd, of het nu € 5,3 of € 5,6 miljoen is, daar wil ik nog eventjes van af zijn, maar een bedrag van rond de € 5,5 voor het nieuwe centrumplan, wat is uw mening daarover?

De **voorzitter**: Ik neem aan dat u € 5,5 miljoen bedoelt? Ja, oké. De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Nou ja, daar zal... We hebben geen, nogmaals, we hebben geen bedrag goedgekeurd. Het nieuwe college, de nieuwe wethouder, zal samen met de ondernemers moeten kijken: wat is nu echt nodig? Want we willen er nog een keer naar kijken. Daar wilde ik het net nog over hebben. Maar we gaan kijken naar het beeldkwaliteitsplan, het brancheringsplan, ook de ruimtelijke ordening en een stedenbouwkundig plan. Kijken naar 'wat is daarvan nodig? Hoe kunnen we dat faseren? Hoe is dat realiseerbaar?' Want heel veel dingen zijn op het moment ook niet uit te voeren, dus daar moet een realistisch plan onder liggen en dan moet er ook gekeken worden 'wat is daar de financiële consequentie van?' Het is absoluut dus nog niet gezegd welk bedrag eraan gekoppeld wordt en zal worden. Maar we weten een ding zeker. We moeten die dorpskern op gaan knappen en daar moeten we eigenlijk morgen mee beginnen, maar we wachten nog even af tot de plannen gemaakt zijn door het nieuwe college.

De **voorzitter**: Inmiddels zijn we naar een interruptie in vieren. Wilt u afrondend nog iets zeggen?

De heer **Gankema**: Ja. Ik wilde er nog wel even iets over zeggen. Wat mijn collega hier zegt net 'we moeten beginnen met opknappen', daar zijn wij het mee eens. Wij willen ook een gezellig centrum. Op dit moment zien we nog de stronken van een omgekapt de boom. Er staan veel fietsen die daar al maanden staan weg te roesten. Er zijn zaken die aangepakt kunnen worden, daar zijn we van harte voor, maar wij willen niet op dit moment € 5,6 miljoen uitgeven. Maar daar kom ik straks nog op terug.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan is het woord weer aan de heer Nijman.

De heer **Nijman**: Nou, dat klinkt hoopvol en dan kunnen we toch misschien samenwerken op het punt van de dorpskern. Maar daar komen we later in de collegeperiode op. Maar er moet dus, naast dat de planning van het opknappen realistisch moet zijn qua uitvoering en financiering, ook gekeken worden naar alternatieve vormen van financiering, bijvoorbeeld fondsenwerving, cofinanciering. Dus er ligt een grote opgave voor de wethouder van Financiën die de dorpskern opknappen in zijn portefeuille gaat krijgen.

We gaan de verkeersveiligheid verder verbeteren zowel voor fietsers, als bij scholen, maar ook bij sportverenigingen, zoals de Dr. Mansveltkafe. We zullen ons veel meer richten op preventie door sport in de breedte te gaan bekijken met een sportvisie, want voorkomen is beter dan genezen. We zorgen voor behoud van ons groen met beter onderhouden wegen, met een prettige leefomgeving voor alle Wassenaarders; in noord, oost, zuid en west. We koesteren ons culturele erfgoed en behouden dit en kijken hoe er in ons dorp verantwoord verduurzaamd kan worden, zonder dwang, maar door actief informeren, faciliteren en stimuleren. En we gaan bouwen, bouwen op het terrein van de voormalige Den Deijlschool, geen verder uitstel. We gaan de vervuilde grond op de gemeentewerf saneren. Het plan voor woningbouw op de gemeentewerf en het gemeentekantoor zal worden vastgesteld.

De **voorzitter**: Er is een interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Als ik na de heer Nijman luister, dan word ik warm van binnen met wat hij allemaal wil bereiken. Nu draai ik hier al een aantal jaren mee en dit verhaal heb ik van de VVD al negen jaar gehoord, om het zo maar te zeggen. Kunt u mij aangeven wat nou tussen die verhalen van negen jaar geleden, die hetzelfde zijn als nu, en nu daadwerkelijk is gebeurd. Wat is van al die mooie verhalen die door de VVD werden gehouden al die jaren werkelijk waar geworden.

De **voorzitter**: De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Mijnheer Hendrickx, ik sta hier voor de VVD nu. Wij kijken vooruit met dit college, dus ik ga niet helemaal terug, negen jaar terug. U bent misschien wat langer in deze raad. Ik slechts vijf jaar, maar wij staan met dit college voor een opgave en we zijn heel duidelijk hierin dat we deze plannen waar gaan maken en dat gaan we dus ook uitvoeren.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Er mankeert toch iets aan deze microfoon, of ik ben te groot, het kan een van twee zijn. Ik houd hem wel even vast. Beter dat je hem helemaal stuk maakt dan dat hij half stuk blijft, dat werkt meestal wel. Ik houd hem wel even vast.

Weet u, consistentie in beleid en consistentie in uitvoering vinden we een heel belangrijk iets. U geeft nu aan dat u eigenlijk om de zo veel jaar weer wat andere dingen vindt en weer andere prioriteiten stelt en dat soort dingen zonder dat er van het verleden iets waar is gemaakt. Dat vind ik zo jammer. Ik zou van de VVD graag wat meer consistentie willen zien en ook uitvoeringsgerichtheid. En als u dat gaat waarmaken, de komende drie jaar, worden we over drie jaar misschien nog wel een keer vrienden, maar anders niet.

De heer **Nijman**: Dat denk ik wel, mijnheer Hendrickx.

De **voorzitter**: Wacht even, dat ging buiten de... De vraag die wordt is 'heeft u over drie jaar iets gerealiseerd waardoor u vrienden wordt met de heer Hendrickx?'

De heer **Nijman**: Nou mijnheer Hendrickx, over drie jaar hebben we zeker een aantal dingen gerealiseerd. Daar moet het college natuurlijk zorg voor dragen en wij uiteindelijk met zijn allen, hier, deze 21 raadsleden en dan kunnen wij zeker weer vrienden worden. Dank u.

We staan positief ten opzichte van de plannen voor een nieuw gezondheidscentrum. En we blijven ons inzetten om het politiebureau te behouden.

Voorzitter, dan wil ik nu kort stilstaan bij onze kandidaat-wethouder. We zijn trots en verheugd dat de heer Laurens van Doeveren onze kandidaat-wethouder is. Na een procedure waarin wij meerdere VVD-kandidaten hebben gesproken, heeft de fractie gekozen voor Laurens. Een aantal van u kent hem, want hij is een lange tijd ook mijn voorganger geweest als raadslid. Thans zit hij in Amerika, daar is hij plaatsvervangend consul-generaal voor Nederland in vijf staten en hij resideert op het moment in Atlanta, Georgia. Zoals u zult begrijpen, kan hij zijn zware baan daar niet meteen opzeggen en hij kan pas in de raadsvergadering van 4 april a.s. worden geïnstalleerd met uw goedvinden. Dank u wel voorzitter. Overigens, Laurens zal wethouder worden van de portefeuille Financiën, Economie en Sport. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. En dan geef ik graag het woord aan de heer Gankema. Kijk, zo ziet samenwerking eruit. Heel goed. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u wel voorzitter. Ik dacht 'mijnheer Nijman laat zijn pasje hier liggen, zodat ik hem bij de juiste achternaam kan aanspreken'. Maar het was toch per ongeluk. Dank u voorzitter. Ik heb mijn voordracht dit keer een titel meegegeven in de vorm van een spreuk. Wie te veel wil omarmen, kan niets vasthouden. Deze gedachte kwam bij me op bij het lezen van het nieuwe coalitieakkoord. Wie te veel wil omarmen, kan niets vasthouden. Laat ik beginnen met iets positiefs. Wij willen graag onze complimenten overbrengen voor de foto op de omslag. Handen die samenwerken en die samen een focus vormen, een mooi beeld. Voorzitter. Lokaal Wassenaar! bekijkt deze gang van zaken vanavond met zeer uiteenlopende gevoelens; aan de ene kant de negatieve gevoelens – niets is ons menselijk vreemd – zoals kwaadheid en lichte afgunst. Neutrale gevoelens, zoals teleurstelling en verbazing, maar gelukkig ook positieve gevoelens: hoop en de energie om te doen wat we de afgelopen tijd ook hebben gedaan. Voorstellen beoordelen vanuit de inhoud, de discussie met elkaar aangaan om voorstellen beter te maken. Te fungeren als waker over de financiën en ervoor te zorgen dat vriendjespolitiek, cliëntelisme en de invloed van de landelijke politieke partijen niet te overmatig worden. Zeer kundige wethouders... Ik wacht even tot de heer Hendrickx zijn positie heeft ingenomen.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel. Ik ben heel blij met de laatste opmerkingen van de heer Gankema, maar zou u voor mij willen definiëren waar 'niet te veel' begint? Kortom, waar ligt de marge?

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ik kan deze vraag niet beantwoorden. Ik kan u wel iets vertellen over hoe wij het zien. Wij vinden het uitstekend, wij vinden het heel erg positief dat zich drie lokale partijen manifesteren in Wassenaar. Zo houd je een onbevangen blik op hoe je je dorp wilt besturen. Het is een publiek geheim dat de landelijke politieke partijen toch, laat ik het zo zeggen, tentakels hebben waarmee ze invloed uitoefenen op de structuren hier binnen Wassenaar. De onbevangenheid en de neutraliteit die de lokale partijen met zich meebrengen, de ongebondenheid, die moeten we koesteren, dat wilde ik zeggen.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, wij zijn nog bezig met mijn interruptie, geloof ik. Precies. De heer Gankema kan...

De **voorzitter**: U voelde al een tentakel, maar maak u geen zorgen. Alles op zijn tijd. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, als ze hiernaast beginnen op te springen, dan... Ik vind het heel fijn dat de heer Gankema dit zo zegt. Laten we dan ook als een lokale partij afspreken dat we geen enkele, maar dan ook geen enkele cliëntelisme en dat soort dingen, corruptie en noem het rijtje maar op, zullen willen toestaan in deze gemeente. Kunt u zich daarin vinden?

De heer **Gankema**: Ik heb daarnet niet het woord corruptie in de mond genomen, maar uiteraard. Uiteraard zijn we daar tegen. Ik wil nog wel even iets opmerken over cliëntelisme. Er zit ergens een grijs gebied tussen het belangen behartigen en echt puur cliëntelisme. Daar moeten we wel waakzaam voor zijn. Ik hoorde daarnet zeggen dat de VVD een positieve houding heeft naar het nieuwe gebouw voor de huisartsen. Dat kan voortkomen uit de beste bedoelingen, maar we moeten er wel voor waken dat de procedures gevolgd worden en dat we ons niet voor een karretje

laten spannen. Dat los van dit onderwerp. Maar ik wil even de nuance aangeven dat belangenbehartiging niet altijd per definitie cliëntelisme is.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Schokker voor een interruptie.

De heer **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Ik werd even getriggerd door de woorden van de heer Gankema inzake de tentakels die er zouden bestaan ten aanzien van de lokale partijen versus de partijen met nationale wortels, om het maar zo te zeggen. Ik zie de heer Gankema knikken. Misschien kan hij daar zo nog nadere toelichting op geven. Maar zou de heer Gankema... Want ik hoor dat vaker, dat de lokale partijen beter lokaal geworteld zouden zijn. Ik ben al een tijd lid van het CDA en ik heb ik ook al heel lang gehoord dat hier in Wassenaar een landelijke partij bij uitstek ook lokaal kan zijn. Toch proef ik daar iets van een soort ongemak met de nationale partijen bij de heer Gankema. En dan zou ik eigenlijk graag een of twee concrete voorbeelden horen waar dan uit blijkt dat er invloed is vanuit nationale partijen of iets dergelijks.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja, laat ik zeggen dat de bewoordingen die ik koos anders waren dan mijn collega net zei, ik heb niet gezegd 'lokale partijen versus landelijke partijen'. Ik heb juist het belang van een onbevangen blik van een lokale partij willen duidelijk maken. En natuurlijk is het ook goed dat landelijke partijen geworteld zijn in de maatschappij op allerlei verschillende bestuurslagen. Maar ik heb juist het positieve van een onbevangen blik naar voren willen brengen. En u heeft mij gevraagd 'oké, duidt nu eens waarop die invloeden van landelijke partijen zitten?' Dat zijn finesses, daar zijn boeken over geschreven. Uw partijen, de landelijke partijen, zijn dermate goed georganiseerd. U treft elkaar op allerlei gebieden in Nederland over allerlei zaken en laten we wel zijn, daar worden ook afspraken gemaakt. Daar wordt ook gepraat over 'waar zijn jullie mee bezig? Wat gebeurt er precies?' En morgen mag er gestemd worden voor de Provinciale Staten. Dit is ook een verkapt stemadvies voor de mensen, stem op een onafhankelijke partij, die het met een onbevangen blik bekijkt en dat wil ik ook nog even meegeven.

De **voorzitter**: De heer Schokker.

De heer **Schokker**: De nadruk van mijn inbreng zo meteen zal liggen op het 'samen', voorzitter, dus ik probeer ook zo veel gemeenschappelijks en dat zit 'm denk ik in die onbevangenheid. Dus ik zou mijnheer Gankema ook graag willen vragen om wat onbevanger naar de nationale partijen te kijken en er op die manier wat positiever tegenaan te kijken, want er is op geen enkele manier sprake van opdracht.

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Dank u wel voorzitter. Ja, ik dacht dat we het vanavond over het coalitieakkoord zouden hebben. En het gebeurt hier meer in dit huis dat we campagne voeren, in plaats van dat we ons op de inhoud richten. Ik werd natuurlijk ook getriggerd door het woord tentakels. Dat is natuurlijk heel negatief. Het lijkt alsof de landelijke partijen, zoals we die hier noemen, aan de leiband van Den Haag lopen. Ik hoor het ook meer. 'Den Haag heeft het voor het zeggen en wij moeten maar uitvoeren'. Dat is natuurlijk onzin. Ook de landelijke partijen zijn lokaal. Wij staan ook voor onze burgers en de belangen van Wassenaar en dat is niet altijd eigenbelang, kan ik daarbij zeggen. Het goede daarvan is dat wij natuurlijk invloed hebben in Den Haag, zowel bij de provincie als bij het rijk. En dat pleit dus weer voor landelijke partijen in deze raad. En voordat ik nu verder campagne voer, laat ik het hierbij. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan is het nog even de vraag of ik een vraag ontdekt heb. Het antwoord daarop is nee, heeft u nog een vraag ontdekt? Heeft u nog behoefte om te reageren?

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. Eigenlijk zegt mijnheer Van Smirren met zo veel woorden ook dat er wel degelijk een uitwisseling is tussen de verschillende bestuurslagen binnen de politieke partijen. Ook u oefent invloed uit in Den Haag, in de provincie en de andersom gebeurt het ook deze kant op. Dus dat was het punt dat ik wilde maken.

De **voorzitter**: De heer Nijman.

De heer **Nijman**: Dank u voorzitter. De heer Gankema haalde nu mijn naam goed aan, dus ik moest er toch even op reageren en een vraag stellen. U gaf iets aan over cliëntelisme en u had het over het zorgcentrum, waar een stel huisartsen een wezenlijk probleem in het dorp probeert op te

lossen. En u vroeg zich af of daarbij dan de juiste procedures worden gevolgd. Ja, uiteraard, dus dat wil ik even opmerken op die vraag die u aan mij stelde. Maar u had het ook over lokaal versus landelijk. Ik zie hier in deze raadzaal allemaal Wassenaarders. Voor mij zijn dat allemaal Wassenaarders en die hebben niets met lokaal of met nationaal te maken. De vraag die ik dan heb is: vindt u het dan slecht dat u die nationale partijen soms ook in de provincie kunt gebruiken, met name daar waar het in belang is van Wassenaar. Want we willen samenwerken in de regio. Dat kun je op provinciaal niveau doen, MRDH, gaat u maar door. Daar is het gewoon soms handig dat je iemand kunt bellen. Maar het gaat gelukkig niet de andere kant op. Ik heb nog nooit in deze vijf jaar een telefoontje gehad, want dat wordt wel eens beweerd door mensen, over hoe wij het in Wassenaar zouden moeten doen. Wij kunnen juist ons netwerk gebruiken. Hoe kijkt u daar dan tegenaan?

De heer **Gankema**: Dat is wel interessant, dat de VVD u nog nooit heeft gebeld. Zeker met wat hier allemaal gebeurt in Wassenaar. Misschien zouden ze het eens een keer moeten doen. Ik heb net al gezegd dat er een uitwisseling is binnen landelijke politieke partijen op congressen, tijdens vergaderingen. Daar worden gewoon dingen besproken en er is landelijk beleid, noem het stikstofbeleid, en hoe je het wendt of keert, het ligt toch net wat gevoeliger als een landelijke politieke partij zich tegen het stikstofbeleid keert, of binnen de provincie, als men zich tegen het stikstofbeleid keert. Dan komt het op de televisie en als een lokale partij dat doet, dan blijven de golven gewoon laag.

De **voorzitter**: De heer Nijman ten slotte, en dan gaan we weer terug naar het coalitieakkoord.

De heer **Nijman**: Dank u voorzitter, maar de vraag is nog steeds: ziet u als nadelig dat we met elkaar die links hebben, en wel in het belang van Wassenaar?

De heer **Gankema**: Het heeft voordelen en het heeft nadelen.

De heer **Nijman**: Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Kijk eens aan. En Cruijff was vanavond ook aanwezig. De heer Gankema, gaat u verder.

De heer **Gankema**: Ja. Zeer kundige wethouders hebben hun ontslag moeten indienen. Wethouders die zich met hart en ziel hebben ingezet om Wassenaar beter te maken met het opbouwen van de organisatie, met het doen van beleidsvoorstellen en door in duidelijke taal verantwoording af te leggen aan de raad. Vandaag worden nieuwe wethouders geïnstalleerd en wij heten ook deze van harte welkom. In de media las ik dat het toch knap was dat in zo'n korte tijd een nieuwe coalitie was gevormd. Wij van Lokaal Wassenaar! kijken daar toch wat anders tegenaan. Deze nieuwe coalitie is al gevormd in oktober vorig jaar. De VVD is destijds al heimelijk in overleg getreden met de toenmalige oppositie, met als doel de lokale partijen eruit te werken. Samen met GroenLinks werden zij te mondig en lukte het zowaar om hun standpunten in beleid om te zetten in een tempo dat de VVD niet kon bijbenen. De 30 km waar in rap tempo vorderingen op werden gemaakt, zo snel dat de VVD dit nooit voor mogelijk had gehouden. Een vernieuwde begroting met de signatuur van Hart voor Wassenaar, op het gebied van Ruimtelijke Ordening en Wonen een wethouder die de dossiers beter kende dan de buurtgemeenten en de minister van Wonen bij elkaar. Het groeide de VVD allemaal boven het hoofd. Op dat moment is de huidige coalitie al ontstaan. Ik heb het akkoord zeker vijf keer gelezen. Gelezen om te kijken of ik er iets in kon vinden wat me echt aanspreekt, waar een beetje lef in zit, een beetje pit. Maar het is aangelengd de cola, er zit geen prik in en voor de fijnproevers thuis zelfs geen vleugje JA21, maar dit zal voor de leden van het CDA, D66...

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja, ik moet nog even oefenen als coalitiegenoot en ik wil hier toch de VVD enigszins in bescherming nemen, want ik kan me toch een telefoontje van u herinneren. Ik heb er heel veel energie in gestopt in november om met de overgebleven coalitie in gesprek te gaan om met elf zetels een vervolg te hebben. Dus dat vooropgezette plan, wat u nu schetst, dat zie ik niet helemaal. U was daar zelf bij, Hart voor Wassenaar was daar bij, GroenLinks was daar bij. We zijn niet eens met elkaar in gesprek gekomen verder, hè? Dus ik kan uw redenering niet helemaal volgen. Kunt u dat nog even toelichten?

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja, dat kan ik nog wel even toelichten. Er is een begroting geschreven in september waar de VVD zich niet in kon vinden en de VVD is toen achter de coalitiepartijen hun rug om, de andere coalitiepartijen, al met de oppositie gaan praten over verschillende opties en verschillende scenario's. En dat heb ik proberen te zeggen.

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Het wordt een beetje een welles-nietesspelletje, maar dat is niet waar wat u zegt. Dan zou dat echt moeten hebben geweten. Dat is niet gebeurd.

De **voorzitter**: De heer Gankema, gaat u verder?

De heer **Gankema**: Ja, dank u wel. Ik heb het akkoord zeker vijf keer gelezen. Dat had ik verteld. Aangelengde cola en een vleugje JA21 was niet te bekennen. Maar dit zal voor de leden van D66, CDA en PvdA hopelijk slechts een schamele geruststelling zijn.

Wij hopen op wethouders die zich duidelijk zullen uitdrukken, niet met meel in de mond praten, toegeven als ze iets niet weten en ons zullen meenemen in hun beweegredenen. En als een amendement van de raad niet uitvoerbaar is, leg dat dan ook duidelijk aan ons uit waarom dat zo is, zodat we niet weer een blamage krijgen, zoals bij de energietoeslag.

De samenstelling van de coalitie en de uiterst kleine meerderheid die zij in de raad heeft, brengen dan ook risico's met zich mee. De kleinere partijen zullen ook tevreden gehouden moeten worden; als een coalitiepartij niet meestemt met een voorstel, zou een meerderheid al snel uit het zicht kunnen verdwijnen.

Het coalitieakkoord heeft uiteindelijk een titel gekregen, maar deze is zo nietszeggend dat hij mij alweer ontschoten is. Ook al heeft de voorzitter hem net voorgelezen. Het was iets met 'open'. Dat heb ik onthouden. Daarom geven wij u hier vanavond een alternatief motto mee: wie teveel wil omarmen, kan niets vasthouden. Dat is de uitdrukking om te onthouden de komende tijd. Durf keuzes te maken. De ambtenaren hebben gevraagd om duidelijke kaders, dus geef ze geen tegenstrijdigheden of onmogelijke zaken. Neem de Warenar. Je kunt niet alles huisvesten in de Warenar. Genoemd worden: een museum, een balletvereniging, een buurthuis, een theaterfunctie en het liefst ook nog 200 ambtenaren. Hulde aan de coalitie dat zij uitdrukkelijk kiest voor vrijliggende fietspaden. Maak de discussie dan niet meer gecompliceerd door te stellen dat de verouderde richtlijnen ook van belang zijn, want zij pleiten tegen vrijliggende fietspaden.

De **voorzitter**: Punt. De heer Schokker.

De heer **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Ik hoorde net een heleboel dingen voorbijkomen en bij een punt sloeg ik even aan. Dat was namelijk de 200 ambtenaren. Het is niet de bedoeling van deze coalitie om die te vestigen in de Warenar. Dus u noemde dat in een keer, dat we dat ook in de Warenar zouden willen doen. Dat wil ik hier even ontkrachten.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Waarvan akte. Waar ze wel komen, wachten wij af.

De heer **Schokker**: Voorzitter, dat is natuurlijk uitlokking van de heer Gankema. Kijk, u bent ook bekend met het raadsbesluit dat is genomen, ik denk anderhalf jaar geleden, om de meeste ambtenaren hier in De Paauw te huisvesten. Dat vind ik een uitstekend besluit en daar staat deze coalitie ook achter.

De **voorzitter**: Overigens nog even zodat daar geen verkeerde beelden over ontstaan: recent hebben we een personeelsbijeenkomst gehad in het kader van de opbouw van de nieuwe organisatie. Toen waren er 150 ambtenaren in de Warenar. Maar die zaten in de theaterzaal. Dat terzijde. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja voorzitter. Volgens mij hebben we toch eerder een stuk of 200, maar daar komen we straks nog op. En ik kom zo meteen nog even terug op de huisvesting van de ambtenaren.

Als ambtenaar word je daar ook gek van. Ik weet wel dat we vragen om een flexibele organisatie, maar met dit soort tegenstrijdigheden mogen alle ambtenaren in de avonduren verplicht naar yogales.

Het is knap dat de nieuwe coalitie erin is geslaagd in een beperkt aantal pagina's met zoveel open deuren te komen. Ik citeer de eerste zin uit de paragraaf Financiën en de heer Hendrickx heeft het ook al benoemd, maar ik doe het met liefde nog een keer 'De gemeente houdt de financiën op orde met een structureel sluitende begroting'. Nou, dat is mooi, laat dat nu letterlijk zo in de wettelijke voorschriften staan. Ik vervolg het citaat. 'In 2024 en 2025 komt er in beginsel geen verhoging van de ozb, tenzij dit echt nodig is voor het voorzieningenniveau voor inwoners'. Tja, daar kun je als inwoner van Wassenaar dus niets mee. Ik kan zo ook uitspraken doen: in '24 en '25 krijgen we geen Elfstedentocht. Tenzij het hard gaat vriezen. Als u het mij vraagt, gaan ze de komende jaren de ozb gewoon verhogen. Dat moet ook wel, want de tevredenheid in de coalitie zal moeten worden afgekocht.

Over geld gesproken. Er komen nieuwe steentjes in het centrum, kosten € 5,6 miljoen. Voor de duidelijkheid, wij zijn niet tegen een gezellig centrum, maar doe het dan op een geactualiseerd plan. De middenstanders die wij spreken, gaat het bovendien helemaal niet om die nieuwe steentjes, die willen gewoon de ruimte krijgen om te ondernemen. Die willen dat er mogelijkheden komen voor bewoning boven de winkels. Horecaondernemers willen een gelijk speelveld, nu krijgt de ene middenstander de mogelijkheid om een heel groot terras neer te zetten terwijl de ander slechts een tafeltje buiten de muur mag zetten. Zoals gezegd hebben wij veel gesproken met ondernemers uit het centrum. Dat zijn niet de ondernemers die hier komen inspreken, maar de meerderheid van de ondernemers weet wel dat je een visie moet hebben waarmee je meerdere jaren vooruit kunt als centrum. Volgend jaar de toeristenbelasting weer evalueren – prima, maar de verhoging zal deze coalitie niet terugdraaien. In dat geval zou de ozb nog meer stijgen.

Vorig jaar zomer heeft de toenmalige coalitie de rekensom al gemaakt die de nieuwe coalitie straks ook mag maken. Ik reken het even voor. Het onderhoudsniveau binnen de bebouwde kom naar niveau B. Het kost je op jaarbasis € 350.000,00. Pak pen en papier, zet het even onder elkaar en kijk wat voor getal er zo meteen uitkomt. Het onderbrengen van 200 ambtenaren omdat De Paauw en de gemeentewerf tegelijkertijd worden verbouwd: minimaal € 300.000,00. Exploitatiekosten van de Warenaar, kapitaallasten voor het centrumplan, € 150.000,00. 9% verhoging salarissen cao gemeenteambtenaren. Stijgende kosten als gevolg van de inflatie. Uitbreiding van het aantal gemeenteambtenaren in de formatie op het gebied van juridische ondersteuning Wonen Valkenburg, nog eens € 300.000,00. En dan heb ik het nog niet over de tegenvallers – eventueel – in de jeugdzorg of de WMO. Je zit zo op de 10% ozb-verhoging, minstens. En daar sta je dan met je petitie tegen de ozb. Ik zou me als ondertekenaar van die petitie erg bekocht voelen.

Nog meer betekenisloze zinnen. 'De gemeente behartigt het algemeen belang en heeft oog voor het individu'. Dat zijn lege zinnen. Dat zijn geen zinnen waarmee je Wassenaar beter gaat maken. In het akkoord valt te lezen 'Het burgerinitiatief tot zelfstandige seniorenwoningen wordt zo snel mogelijk gerealiseerd'. Tot zover dus de inspraak en participatie. Het CDA heeft al bepaald dat er seniorenwoningen komen voor een beperkte groep op gemeentegrond. 'O, had u daar ook gebruik van willen maken? Sorry, andere keer'. Zo doen we dat in deze coalitie.

U weet wel, het algemene belang en het individuele gaan hand in hand, voor een selecte groep tenminste. Dus heeft u meerdere pandjes in het centrum? Stem VVD. Heeft u een zweefvliegtuig? Stem dan DLW. Dat zijn toch weer drie stemmen voor DLW. Hoe kun je dit in hemelsnaam uitleggen aan de gemeente Katwijk? De groene zone die we zo koesteren, waar we voor in beroep zijn gegaan bij de Raad van State. En wat doet deze nieuwe coalitie? Die gaat er een landingsbaan voor zweefvliegtuigen aanleggen. Daar ben je lekker mee als weidevogel; zojuist geland via trektocht uit Afrika, een beetje aan de Wassenaarse kant van het groene plekje gekozen, want anders kijken die flatbewoners van Katwijk zo je nest in, wil je net de veren een beetje opdoffen, krijg je de schrik van je leven als een prominent DLW-lid voor piloot wil gaan spelen. Zjoeffff. Die vogel vliegt dezelfde dag nog door naar Denemarken.

Voorzitter, ik kom tot een afronding. Graag verwijfs ik naar de woorden van onze wethouder Bart Boon vorige week bij zijn afscheidsspeech. Pas goed op ons dorp, dat is wat wij, de fractie van Lokaal Wassenaar!, de bewoners kunnen toezeggen. Ik dank u wel.

De voorzitter: Ik dank u wel. Dan is het woord aan de heer Schokker.

De heer **Schokker:** Voorzitter. Terwijl iedereen even een nieuw kopje koffie krijgt ingeschonken. Het CDA Wassenaar is trots een bijdrage te leveren aan de nieuwe coalitie. Er ligt een coalitieakkoord waarin wij ons als CDA duidelijk kunnen herkennen. Het akkoord heet niet voor niets 'Samen voor Wassenaar'. Wij willen het ook echt samen doen, samen met de raad, maar ook samen met de inwoners en met de ondernemers.

Een belangrijk punt voor het CDA is goed bestuur zonder gedoe. Als eerste stap tot herstel hebben we een raadsbreed gesteunde motie ingediend om een verkenners aan te stellen. We willen van deze plek de heer Tigelaar hartelijk danken voor zijn inspanningen de afgelopen paar maanden. En natuurlijk dank aan de vier coalitiepartijen dat er nu een akkoord ligt waarmee we Wassenaar in rustiger vaarwater gaan brengen. We hopen dat we ook met de andere partijen in de raad zo veel

mogelijk samen kunnen werken. Ik heb ook al gehoord dat de voorstellen op inhoudelijke merites zullen worden beoordeeld, dus daar ben ik erg blij mee.

De christendemocratie heeft als anker vier kernwaarden: solidariteit, rentmeesterschap, gespreide verantwoordelijkheid en gerechtigheid. Gespreide verantwoordelijkheid sluit even aan bij het debatje dat we net hebben gehad over nationaal versus lokaal en proberen nationaal te organiseren wat je nationaal kunt organiseren en lokaal wat je lokaal kunt organiseren. Dus er zijn gelukkig ook al hele goede antwoorden op geformuleerd.

Maar deze kernwaarden hebben een belangrijke plek gekregen in het akkoord. Zo maakten wij ons vorig jaar zorgen over een extreme ozb-verhoging van 20%. We hebben ons hier hard voor gemaakt. En gelukkig is ervoor gekozen om over 2023 geen ozb-stijging door te voeren en ook in de rest van het akkoord is geen sprake van ozb-stijging boven de inflatie. Ook de toeristenbelasting wordt niet verder verhoogd.

De **voorzitter**: U gebruikte het woord 'hard' en toen zag ik opeens heer Hendrickx bij het spreekgestoelte staan. Al was het anders gespeld. Mijnheer Hendrickx, aan u.

De heer **Hendrickx**: Wij zullen Hart voor Wassenaar nooit met een 'd' spellen. Anderen doen dat wel vaker denk ik, maar dat is niet weer een andere episode.

Twee dingen. 1. De ozb-verhoging is inderdaad niet doorgegaan. Of dat verstandig is, moet nog blijken, mijnheer Schokker. Bent u dat met mij eens, of gelooft u dat daadwerkelijk de ozb-strategie en de financiële strategie voor de komende jaren zo is als u die voor ogen had, toen u als wethouder wegging?

De **voorzitter**: De heer Schokker.

De heer **Schokker**: Voorzitter, ik ben van mening dat er voldoende financiële ruimte is op dit moment, in ieder geval, voor de jaren 2024 en 2025. Daar is ook net, denk ik, door de voormalig wethouder nog een brief over naar de raad gestuurd waarin duidelijk surplussen staan van het ongeveer € 2 miljoen. Voor 2026 is het even een ander verhaal. Dat is nog een fors tekort, maar dat heeft ook te maken met de landelijke situatie. En dat moeten we gaan zien, want het is eigenlijk in heel Nederland lastig omdat er nog geen toezeggingen zijn gedaan vanuit het rijk en ik verwacht eerlijk gezegd dat daarover nog toezeggingen zullen komen.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. U weet dat ik daar anders over denk en dat zullen wij de komende discussies bij zowel de kadernota als in de begrotingsbesprekingen wisselen met elkaar. U was een tijd geleden wethouder van Financiën, ik was dat daarna. Het zou kunnen dat ik over latere informatie beschik, maar dat zullen we dan wel zien.

Het andere punt waar ik graag even met u over van gedachten wil wisselen, is het volgende. U stelde de vraag aan collega Gankema of die een of twee voorbeelden kan noemen, waarbij de provincie nadrukkelijk aansturend is geweest ten aanzien van de beslissingen die hier genomen zijn. Kunt u die twee voorbeelden noemen?

De **voorzitter**: Ik geef graag het woord aan de heer Schokker.

De heer **Schokker**: Dank u wel. Nee, die voorbeelden zijn niet te noemen. Ik heb ze in mijn politieke leven op dat lokale niveau in ieder geval niet meegemaakt.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, dan wil ik de heer Schokker wel helpen. Sorry, ik moet wachten totdat... Ik leer het ook nooit. Ik wil de heer Schokker wel helpen met twee voorbeelden. Dat is de woonvisie in de eerste plaats, waarbij de instructies rechtstreeks van de provincie kwamen over aantallen en types woningen. Maar misschien dat dat in die tijd de heer Schokker ontgaan is. Het tweede is natuurlijk heel nadrukkelijk de positie die de provincie innam ten aanzien van het Drone Valley akkoord dat een bestuursakkoord was dat de raad in de mik is geschoven, waar u ook bij zat, zowel in de periode erna als ervoor. Dus herkent u die twee voorbeelden of zegt u 'nou, nee, dat is echt niet van de provincie uit gekomen, dat is door onszelf bedacht'?

De **voorzitter**: De heer Schokker.

De heer **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Volgens mij hebben we het over twee verschillende dingen. Ik heb een antwoord – ja, u had het ook over twee verschillende dingen...

De heer **Hendrickx**: U vroeg mij twee voorbeelden.

De heer **Schokker**: Ik vroeg de heer Gankema twee voorbeelden. Maar in ieder geval was het punt waar de heer Gankema over sprak beïnvloeding vanuit de nationale/provinciale politiek. Daar heb ik antwoord op gegeven dat er natuurlijk vanuit de provincie vervolgens in de richting van de lokale omgeving discussies zijn, et cetera, dat heb ik helemaal nooit ontkend. Dat is natuurlijk aan de lopende band zo.

De heer **Hendrickx**: Nog een vraag voorzitter, als het mag?

De **voorzitter**: De laatste.

De heer **Hendrickx**: Want het gaat namelijk wel over een essentieel iets en dat mag je niet zomaar laten passeren, dat is de relatie tussen de provincie en deze gemeente. Dat is in het verleden op momenten heel vervelend geweest. Ik kijk even naar de fusiegeschiedenis. Maar het bevreedt mij een beetje in dezen dat als je Binnenlands Bestuur en allerlei kranten erover leest, je door krijgt dat de gemeenten steeds meer klagen dat de instructies van de provincie directer zijn en preciezer. Daar klagen veel gemeenten over, maar kennelijk is dat in deze gemeente niet aan de orde. Dat is wat u betoogt.

De **voorzitter**: De heer Schokker. Als u nog zou willen antwoorden en doorgaan met uw betoog.

De heer **Schokker**: Ja, mijn ervaringen daarmee zijn in ieder geval beperkt. Dank voorzitter. Ik heb net de vier kernwaarden genoemd. Ik kom daar zo nog even op terug. Wij maakten ons zorgen over een extreme ozb-verhoging van 20%. Gelukkig is er dus voor gekozen om die in 2023 niet door te voeren en ook de komende jaren. En dat geeft een zekere rust, zeker in deze lastige economische tijden met voortdurend stijgende prijzen. En we sparen ook voldoende voor de toekomst. We blijven geld wegzetten voor de toekomst. We hebben geen kapitaallastreserve meer. Natuurlijk, dat is ook in de voorvorige coalitieperiode tot stand gekomen. Dat is heel belangrijk. We hebben behoorlijk wat vermogen, behoorlijk veel eigen vermogen en we zouden dat niet via de begroting hoeven te laten lopen, maar die keuze hebben we wel gemaakt en daar zijn we al behoorlijk voorzichtig in. Dat is nou mooi voorbeeld van rentmeesterschap. Het akkoord versterkt en verbindt de Wassenaarse samenleving door aandacht voor het maatschappelijk middenveld. Gespreide verantwoordelijkheid met ruim aandacht voor verenigingen en sport en voor vrijwilligers. Het CDA is dankbaar voor de extra aandacht voor jongeren, bijvoorbeeld voor een jongerenraad. Ook wordt gezocht naar extra plekken voor jongeren om elkaar te ontmoeten. We vinden het geweldig dat een gemeentewinkel in het leven wordt geroepen. Een toegankelijke en laagdrempelige locatie voor inwoners en ondernemers. Het belang van het Sociaal Domein vormt het anker van het akkoord. Zorg wordt gegarandeerd voor jong en oud. En we zijn erg blij dat er nog meer waardering komt voor mantelzorg en respijtzorg. Wassenaar moet niet alleen maar een mooie gemeente zijn om in te wonen, maar ook leefbaar blijven. De toegankelijkheid van de woningmarkt voor cruciale beroepen, zoals politieagenten, leraren en zorgmedewerkers, staat voortdurend onder druk. Hier wordt door middel van het akkoord echt wat aan gedaan en het blijft niet bij plannen die in 2026 of 2027 een keer klaar zijn, maar er wordt gewoon op korte termijn gebouwd. En dat zijn, denk ik, ook mooie voorbeelden van solidariteit om voor jong en oud en voor dit soort beroepen ook echt plekken neer te zetten om te wonen. We koesteren onze mooie groene gemeente. Er komt extra aandacht voor duurzaamheid. Zo gaan we ook doorpakken op de energietransitie, die staat volgende week maandag al op de agenda. Juist binnen deze portefeuille, Ruimte, Duurzaamheid en Verkeer zal de CDA-wethouder actief zijn. Ik wil van deze plek zeggen dat Wim Koetsier namens het CDA onze kandidaat-wethouder is. Hij is in de voorvorige periode bijna vier jaar raadslid geweest in onze prachtige gemeente, onder meer op het gebied van de fysieke leefomgeving. Hij brengt dus een stevige dosis politieke ervaring mee en hij heeft als ingenieur een zeer brede achtergrond in het bedrijfsleven. We wensen het nieuwe college veel wijsheid en sterkte.

De **voorzitter**: Ik dank u wel, en dan geef ik graag het woord aan mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u voorzitter. Ik wil en zal niet in herhaling vallen. Dat gebeurt al genoeg in deze raadzaal of apenrots, welke naam je er ook op wilt plakken. Wij steunen de eerder uitgesproken beschouwingen van Hart voor Wassenaar en Lokaal Wassenaar! Behalve het tentakeldeel van de heer Gankema. Daar was hij ons heel even kwijt. We hebben ook wortels en geen tentakels. Die heb je ook nodig op een apenrots anders val je ervan af. Dat was het ook wel weer met de beeldspraak, want Sinterklaas is immers nog niet in ons land.

Wij hebben geen complimenten uit te delen, behalve misschien een cynische variant: knap dat het nieuwe dagelijks bestuur al lang bestaande plannen denkt uit te kunnen gaan voeren met minder geld. Wij hopen dat u verder komt dan ontwikkelen, visualiseren, inspannen en streven, de rustige en stabiele termen waar uw akkoord vol van staat.

Wij hebben straks bij het installeren van de wethouders een korte verklaring die mevrouw Van Eps namens ons zal afgeven. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel, en dan geef ik het woord aan de heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel, voorzitter. Afgelopen zaterdag hebben wij hier het coalitieakkoord gepresenteerd. Dat is het resultaat van een relatief korte maar intensieve periode van gesprekken. D66 Wassenaar kijkt met genoeg terug op de afgelopen weken waarin wij aan tafel hebben gezeten met de uiteindelijk vier andere coalitiepartijen om te komen tot dit akkoord. Er is hard gewerkt. En op basis van de gesprekken hebben wij veel vertrouwen in de samenwerking. Binnen het college en binnen de nieuwe coalitie, maar ook binnen deze raad. Heel eerlijk gezegd, we hebben eigenlijk best wel goed samengewerkt, totdat het allemaal wat minder ging. En zelfs na die periode heb ik de sfeer in deze raad altijd als goed ervaren. Daar lijkt het debat nu wat minder op, maar ik denk dat de werkelijkheid toch wat subtieler is.

Voor D66 is het tegelijk belangrijk om zo breed mogelijk binnen de raad samen te blijven werken en daarom heet het nieuwe coalitieakkoord dus ook Samen voor Wassenaar. D66 zet zich in voor de inwoners van Wassenaar vanuit onze eigen idealen. Als sociale, liberale en progressieve partij geloven wij in de kracht van vooruitgang en de kracht van het individu. Maar altijd vanuit de verbinding met anderen en met onze eigen leefomgeving. We vertrouwen op het initiatief en ondernemerschap van onze ondernemers en inwoners en andere maatschappelijke organisaties. Veel van deze voor ons belangrijke uitgangspunten komen terug in dit akkoord. We zijn er dus ook erg blij mee en ik zal er een aantal punten uitlichten. Ook voor ons geldt, dat is niet limitatief.

Een betere balans tussen natuur en recreatie is voor ons een belangrijk speerpunt. We ontlasten kwetsbare natuurgebieden zoals Meijendel en spreiden de recreatie beter over Wassenaar. We maken werk van betaalbare woningen en tempo op de vier geplande bouwlocaties met hoge prioriteit voor sociale huur, 30%, en middenhuur en koop. Als gemeente nemen we onze verantwoordelijkheid in de regio en op het gebied van volkshuisvesting voor inwoners met een kleinere beurs starters en ouderen.

Dat we met dit akkoord nu echt samen met de ondernemers starten met het vernieuwen van ons centrum tot een levendige dorpskern, is een mooi resultaat en van groot belang voor de lokale economie en sociale verbinding. Op het gebied van verkeersveiligheid geven we nadrukkelijk voorrang aan kwetsbare verkeersdeelnemers en zetten we met name in op de veiligheid rond scholen en sportverenigingen door het creëren van school- en fietsstraten. We gaan door met de invoering van 30 km/uur. We doen dit gefaseerd en op een realistische manier.

We werken samen met onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers actief aan grote maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen. Het thema Vergrijzing gaan we samen met ouderen en andere belanghebbenden oppakken. Zo geven we invulling aan onze wens om de volgende stap te zetten op het gebied van inwonerparticipatie.

Het actief informeren en stimuleren van inwoners om te verduurzamen, inclusief een duurzaamheidsloket in de gemeentewinkel is een zeer welkome stap op weg naar een klimaatneutraal Wassenaar in 2050. Ook het behoud van de culturele en sociale functie van de Warenar, waarbij het behoud van de theaterfunctie vooropstaat, en het onderzoek naar het realiseren van een cultuurhuis stemt ons positief over dit akkoord. Bij het realiseren van deze ambities zullen we goed kijken naar wat realistisch is en financieel verantwoordelijk.

We zullen dus gezamenlijk belangrijke keuzes moeten maken. En daar zullen we debat met elkaar over voeren in de raad op basis van goede voorstellen vanuit het college en met respect voor een ieders inbreng en opvattingen. Voor D66 staat goed en collegiaal bestuur centraal. De komende tijd zal het nieuwe college werken aan het herstel van vertrouwen en het leveren van een positieve bijdrage aan de bestuurscultuur in Wassenaar. Wij zullen daar vanuit onze fractie binnen de gemeenteraad ook zelf een bijdrage aan leveren. Het is dus een gedeelde verantwoordelijkheid, voor alle politieke ambtsdragers en bestuurders in Wassenaar. Laten we aan de slag gaan en zorgen dat we samen de juiste dingen doen voor de inwoners van Wassenaar.

En dan de voordracht van onze kandidaat. Die is niet alleen van ons, maar dat is ook de kandidaat van de PvdA. Onze kandidaat heeft zijn bijdrage aan de Wassenaarse politiek en samenleving al geruime tijd geleverd en bewezen goed samen te kunnen werken. De portefeuille Sociaal Domein, Wonen en Onderwijs is hem op het lijf geschreven en wij hebben er alle vertrouwen in dat hij als ervaren en deskundige wethouder zal slagen in het realiseren van onze gezamenlijke ambities. Met veel plezier draag ik Ritske Bloemendaal voor als kandidaat-wethouder namens de fracties van D66 en PvdA. Dank u wel voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Ik dank u wel, dan geef ik graag het woord aan de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Dank voorzitter. Als Democratische Liberalen Wassenaar, DLW, zijn wij verheugd dat wij hebben kunnen bijdragen aan het oplossen van de bestuurscrisis, want zo mag je de val van een coalitie na slechts vier maanden toch wel noemen. Wij hadden net de dreiging van een herindeling van ons afgeschud om als zelfstandige gemeente met een eigen burgemeester weer de goede dingen voor onze gemeente te kunnen doen. Bij de recente coalitieonderhandelingen die wij als zeer prettig en constructief hebben ervaren, hadden wij de kritische opmerking van de commissaris van de Koning in het achterhoofd: in Wassenaar gebeurt nooit iets, maar daar is altijd wat aan de hand. Met andere woorden, 'als het gedoe in Wassenaar nu niet eens een keer ten einde is, dan ga ik weer denken aan herindelen'.

En het is gelukt om binnen een korte tijd met een duidelijk coalitieakkoord te komen, waarbij wij tevens deel uitmaken van het college. Wij dragen Ronald Zoutendijk voor als wethouder van Cultuur en Welzijn. Ronald heeft veel ervaring op velerlei vlakken en Ronald was al raadslid in de vorige raadsperiode en in deze raadsperiode is hij commissielid voor DLW.

Ik moet zeggen dat alle partijen bij de bespreking bepaalde zaken opgebracht hebben waarbij wij samen tot een standpunt zijn gekomen, maar zeker bij de volgende zaken die ik wil noemen, zonder limitatief te zijn, hebben wij eraan bijgedragen dat ze in het coalitieakkoord zijn opgenomen.

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides, er is een... Nee? Nog niet. Gaat uw gang.

De heer **Paulides**: Een integraal plan met betrekking tot de sanering van de gemeentewerf in combinatie met de huisvesting van de ambtelijke organisatie. Behoud van de Warenar en behoud van het Brandweermuseum, aanpak van het sluipverkeer in combinatie met – toch weer – de ondertunneling van de N44. We gaan daar toch weer naar kijken. Aandacht voor het waardevolle culturele erfgoed, niet overal blind 30 km/uur invoeren en last but not least een degelijk financieel beleid gebaseerd op duidelijke plannen en visies.

Dit coalitieakkoord is niet alleen koersvast, open en betrokken, zoals de subtitel luidt, maar het is ook realistisch. Dat is anders dan in het voorgaande akkoord, dat behalve bedragen geen duidelijke plannen en visies kende. Wat opgemerkt werd, en ik denk dat...

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides, er is een interruptie van de heer Hendrixx.

De heer **Hendrixx**: Dank u wel voorzitter. Ik had eigenlijk bij de voordracht van D66 niet de behoefte om te interrumperen, want er was niets om op te interrumperen... wie is niet tegen langere zomers en kortere winters, hogere lonen en lagere prijzen? Daar kun je alleen maar voor zijn en als iemand dat roept, dan heb ik geen enkele behoefte om te interrumperen. Bij de heer Paulides heb ik wel een vraag. En die vraag is de volgende. Er wordt ongelooflijk over opgegeven door de coalitiepartijen dat er in het coalitieakkoord zo veel staat. 'We gaan dit doen, we gaan dat doen, we gaan ze dus doen, we gaan zo doen'. Er is een zin die mij in dat coalitieakkoord aangrijpt, dat is dat we dat in de kadernota gaan verdiepen. Ik denk ook dat we in de kadernota daadwerkelijk gaan zien wat het allemaal gaat kosten en wat er allemaal gaat gebeuren, enzovoort. Maar ten aanzien van alle mooie dingen in het coalitieakkoord mis ik eigenlijk een ding en ook eigenlijk een beetje uw standpunt. Wat vindt u dat het centrumplan, de steentjes, mogen kosten? Als u daar persoonlijk als partij een invulling aan mocht geven, zou dat dan die € 5,6 miljoen zijn of een ander bedrag? Ik ben eigenlijk heel erg benieuwd naar uw antwoord, want u bent er in het verleden erg duidelijk over geweest.

De heer **Paulides**: Nee, leuk dat u over dat...

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides, ik ga u het woord geven en u wilde al heel snel antwoorden. Dus aan u het woord.

De heer **Paulides**: Nee, leuk dat u erover begint, maar dat is echt een verkeerde voorstelling van zaken. Want op het moment dat er aan die ambtenaar gevraagd is 'wat zou het plan nu kosten dat Hart voor Wassenaar en de andere coalitiepartijen on hold hebben gezet?', heeft die ambtenaar zijn spreekwoordelijke sigarenkistje gepakt en heeft gezegd 'nou, dat kan wel...'. En toen is er eigenlijk gesproken met alle partijen, en ook met Lokaal Wassenaar! 'ga nou eens even kijken wat je mandaat is, mag je hierover beslissen? Ga je in dat plan onveranderd mee? Wil je het aangepast hebben of wil je het helemaal niet door laten gaan?' Dat is het gesprek geweest dat er is geweest. En wat dan dat bedrag was dat genoemd is, dat is gewoon uit de losse pols genoemd en dat had er ook mee te maken dat de steentjes die al besteld waren door onze wethouder van Financiën en de wethouder van Ruimtelijke Ordening verkocht zijn naar het plan voor Rijksdorp. De steentjes waren inmiddels duurder geworden, maar in plaats van dat er een hogere prijs doorgerekend werd,

werd er een lagere prijs doorgerekend. Als we dat willen compenseren, wordt het centrumplan in onveranderde vorm duurder. Maar er is nooit over een bedrag gesproken. Er is gevraagd 'gaat u nou eens even met uw fractie spreken, gaat u met uw bestuurders spreken, ga eens kijken wat het standpunt is'. Verder zijn we niet gekomen. Dus ik vind het zo'n onzin om maar steeds een bedrag te noemen.

De **voorzitter**: Oké, mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik begin een aardig beeld te krijgen van hoe de onderhandelingen zijn geweest van deze coalitiepartijen, want ik kan zo inschatten dat die gesprekken als zojuist verteld zijn gegaan. Ik had een heel simpele vraag en ik krijg daar een diarreë aan allerlei gegevens overheen. Mijn vraag was heel eenvoudig: hoeveel bent u als raadslid bereid uit te geven aan de steentjes in het centrum van Wassenaar? En dat de ambtenaren op de achterkant van een sigarendoosje € 5,6 (miljoen) zeggen enzovoort... Mijn vraag – ja, ik ben een beetje op mijnheer Paulides gaan lijken en dan breid je je vraag wat uit – is heel concreet: hoeveel is DLW bereid uit te geven aan het centrumplan c.q. de steentjes?

De **voorzitter**: De heer Paulides.

De heer **Paulides**: U heeft het plan on hold gezet. U zou met een nieuw plan komen. Dat heeft u in die vier maanden – dat begrijp ik ook wel – niet voor elkaar gekregen.

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides, zou u op de vraag willen antwoorden?

De heer **Paulides**: Nou, er wordt de hele tijd geen...

De **voorzitter**: Het mag ook zijn dat u er niet op wilt antwoorden.

De heer **Paulides**: Nee, ik zou er best op willen antwoorden, maar die vraag is niet relevant omdat er in het plan heel duidelijk staat dat we met een nieuw voorstel komen. Ik ga er niet op vooruitlopen. Simpel.

De heer **Hendrickx**: Dat is ook een antwoord. Daar.... Sorry, voorzitter, ik ben weer te snel.

De **voorzitter**: Nee, dat is de derde interruptie en ik zie de heer Gankema ook opstaan. Dus zullen we de heer Gankema nu het woord geven?

De heer **Hendrickx**: Ik zou nog een slotzin willen uitspreken.

De **voorzitter**: Dat mag.

De heer **Hendrickx**: Dat is dat de heer Paulides daar na heel veel zinnen nog geen antwoord op had gegeven, dat had hij ook meteen kunnen doen. Ik wil even mijn zin afmaken. Dat wilde doen, dat vind ik prima. Ik vind het alleen heel jammer dat daar waar we over het coalitieakkoord praten, dat zo'n ongelooflijk niet-ingevulde, witte vlek blijft. En daar zullen we dan op moeten wachten.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. Ik was die dag samen met mijn secondant bij de onderhandelingen, dus ik weet precies hoe het gegaan is. Wij hebben daar een halfuur een presentatie gekregen van de ambtelijke ondersteuning en mijn VVD-collega heeft net ook al bevestigd dat er verschillende bedragen zijn genoemd, van € 5,3 tot € 5,6 miljoen. Dus daar zou u toch een mening over moeten hebben.

Ik vind het wel interessant dat u zegt 'het plan zoals het er lag, gaat niet uitgevoerd worden. Er komt een nieuw plan'. Heb ik dat goed begrepen?

De **voorzitter**: De heer Paulides.

De heer **Paulides**: Als u het coalitieakkoord goed leest, dan staat dat er, ja.

De heer **Gankema**: Dan wachten wij het nieuwe plan wel af.

De voorzitter: Helder, mijnheer Paulides, gaat u verder?

De heer **Paulides:** Ik wil toch even terugkomen op die kritiek. In de in de begroting die we gezien hebben en die ook gesneuveld is in oktober stonden heel veel bedragen genoemd zonder dat er concrete plannen waren. Het verbaast me een beetje dat deze weerstand er nu is. En dat er gezegd wordt 'er zijn geen concrete plannen en je hebt het niet ingevuld'. Het doet me een beetje denken aan de penningmeester van de plaatselijke postduivenvereniging die heel veel geld wil uitgeven zonder dat hij zegt waar hij het geld aan uit wil geven. De schatkist moet desondanks op peil gehouden worden. Dat vond de vorige coalitie en dat betekende dat de inwoners op kosten gejaagd werden. De verhogingen waren alleen maar nodig om die schatkist op peil te houden en dat is wel een essentieel verschil met wat wij doen; als we het geld niet nodig hebben, gaan we het geld niet ophalen bij de bij de inwoners.

Dan kom ik toch weer terug op mijn verhaal. Een van de andere zaken die genoemd werd, en ik heb dat afgelopen zaterdag ook nog even aangehaald, was dat de ambtelijke organisatie niet in control is en dat het allemaal heel slecht gaat. Er wordt dan wel gezegd 'er is een aantal pareltjes in onze organisatie, maar verder is het eigenlijk een puinhoop.' Ik wil dat echt tegenspreken. We hebben een professionele organisatie achter ons staan die helaas op bepaalde afdelingen nog een capaciteitsprobleem heeft. Dat is ook wel logisch voor zo'n jonge organisatie, zo kort na de ontvlechting en voor een organisatie die in opbouw is.

Waar ik mij verder ook aan erger, is het anders voorstellen van zaken door partijen die de boot hebben gemist en het begint zo langzamerhand wel een probleem te worden, evenals het ridiculiseren van dingen.

Er werd met het coalitieakkoord richting de diverse partijen toch meermaals de hand uitgestoken, naar de partijen Hart voor Wassenaar, Lokaal Wassenaar! en GroenLinks om alsnog deel te nemen aan de coalitie of zelfs hun punten in te brengen in het voorliggende akkoord. Deze handreikingen werden allemaal afgeslagen. Dat is echt heel jammer. Hart voor Wassenaar had vervolgens ook nog een glazen bol geraadpleegd en een nieuwe coalitie zou nooit gevormd kunnen worden met PvdA en DLW. Misschien mag dat een les zijn voor Hart voor Wassenaar. Ga nooit naar een waarzegger op de kermis, dat loopt niet goed af.

Dit akkoord gaat wel uit van zaken die qua haalbaarheid en qua financiën realistisch zijn. Dus nogmaals, niet omdat de ambtelijke organisatie slecht zou zijn. Omdat het meenemen van inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium heel belangrijk is – participatie noemen we dat in gemeenteland – vinden we het belangrijk dat die visies ontwikkeld worden. We moeten ook realistisch zijn in wat wij willen, maar wij moeten het ook uit kunnen voeren, rekening houdende met de capaciteit die er is. Een duidelijke prioritering zal dan ook hieruit voortvloeien en dat gaan we in de kadernota zien. Samen voor Wassenaar is de naam van het coalitieakkoord en zo gaan we het ook doen. Samen voor Wassenaar en we hebben er zin in. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren:** Dank u wel voorzitter. Allereerst ook dank aan de ambtelijke ondersteuning en formateur Tigelaar die het proces van de totstandkoming van dit akkoord heeft begeleid.

Met het coalitieakkoord Samen voor Wassenaar wordt, wat de PvdA betreft, gekozen voor een richting die ons dorp mooier, vitaler en socialer maakt. Met betrekking tot het Sociaal Domein en overige voorzieningen, bijvoorbeeld van de WMO, zetten we in ons beleid de inwoner weer centraal.

We kijken eerst wat iemand nodig heeft en we gaan uit van vertrouwen in onze inwoners. Het maatwerkfonds om armoede te voorkomen, gaan we als dit toegevoegde waarde heeft, een vaste basis geven. We gaan de wachtlijsten bij de WMO zo veel als mogelijk wegwerken. Met het oog op de sterk toenemende vergrijzing zetten we onder andere in op de ontwikkeling van de respijtzorg. Het Sociaal Team Wassenaar moet meer bekendheid krijgen en wordt benaderbaar via één telefoonnummer. De huisartsen luiden de noodklok, we hebben plannen voor een nieuw gezondheidscentrum in de Jozefkerk. We kijken hier positief naar. We willen dit mogelijk maken, maar natuurlijk moeten ruimtelijke procedures zorgvuldig worden doorlopen.

Met betrekking tot de woningbouwopgave hebben we regionaal ingetekend voor 990 woningen tot 2030. Als we ook met dit akkoord en de plannen die op stapel staan onderaan de streep gaan kijken wat er moet worden gebouwd, wordt het nog een hele opgave. Daar ligt voor het komend college een flinke uitdaging. We hebben daarvoor al onze ideeën in het coalitieakkoord opgenomen. En het kan echt, met behoud van onze mooie groene omgeving. Heus waar. We hoeven echt niet elke grasspriet op te offeren om voldoende betaalbaar wonen in Wassenaar mogelijk te maken. Het percentage sociale woningbouw is in Wassenaar, anders dan sommigen ons willen laten geloven, 26% en niet 30%. Om dat heen bij te trekken en ook de beginnende politiemant, onderwijzer en verpleegster een betaalbare woning te kunnen bieden, is er dus werk aan de winkel. Het is noodzakelijk om ook voor de jeugd en jonge gezinnen betaalbaar wonen in Wassenaar mogelijk te maken. En dat is zeer noodzakelijk om een vitaal dorp te behouden in een sterk vergrijzend dorp. Wij zijn

dan ook verheugd dat de heer Bloemendaal, mede namens de PvdA, als wethouder in het college gaat plaatsnemen met de portefeuille Sociaal Domein, Wonen en Onderwijs. We wensen hem, en uiteraard ook de andere wethouders, heel veel succes en plezier.

Op belangrijke thema's zoals de energietransitie, de 30 km/uur en het tegengaan van sluipverkeer bouwen we voort en zetten we ook in de komende periode de noodzakelijke volgende stappen. Ook willen we de openbare ruimte een impuls geven, niet met een streven naar niveau A, maar naar niveau B, goed is goed genoeg.

Voorzitter, deze gemeenteraad staat in de komende jaren voor belangrijke beslissingen gepaard gaande met flinke investeringen. Ik noem het opknappen van het dorpscentrum, Raadhuis De Paauw en de Warenar. Het zijn gevoelige dossiers waarover de meningen zijn verdeeld.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Smirren, u heeft kennelijk een paar codewoorden gegeven, waardoor de heer Gankema nu naar voren schiet. De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Dank u voorzitter. Het was even wachten tot de dorpskern dan wel het centrumplan werd genoemd, maar daar was-ie dan. Een paar vragen. 1. € 5,3 miljoen, € 5,6 miljoen, hoe kijkt de PvdA daar tegenaan? En 2. We hebben net even een kort debatje gehad met de heer Paulides die het had over een aangepast centrumplan. Is er in uw beleving daadwerkelijk sprake van een aanpassing van het centrumplan?

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Allereerst over de kosten. Daar zijn natuurlijk een paar debatjes over geweest. Ik ga me niet uitlaten over de hoogte. € 5,6 is door u genoemd. De heer Paulides heeft al verwezen naar het gesprek aan tafel. Het is jammer dat we dat niet verder met elkaar hebben kunnen uitwerken. Dat betreurt ik nog steeds. We gaan kijken naar dat plan op basis van het plan dat er ligt. En ik verwacht niet dat dat een-op-een wordt overgenomen, maar de elementen zijn vormgegeven en de heer Nijman heeft daar ook over gesproken, het brancheringsplan en noem het allemaal maar op. Daar gaan we goed naar kijken, ook met de ondernemers en daar moet een – ja, daar heb je het weer, een loze kreet wat u betreft – realistisch en financieel haalbaar plan voor komen dat ook draagvlak kan hebben in de Wassenaarse samenleving. Daar gaan wij voor.

De **voorzitter**: De heer Gankema.

De heer **Gankema**: Ja, dank u voorzitter. Ik constateer de eerste scheurtjes al in de coalitie. Volgens mij zijn sommige partijen in de veronderstelling dat het oude centrumplan gewoon zal worden uitgevoerd met een bijbehorende begroting. Dat gaan we allemaal straks zien als de kadernota uitkomt. Ik kijk heel erg uit naar die discussie.

De heer **Van Smirren**: Ik denk dat u een beetje aan wishfull, niet thinking, maar luisteren doet. Nog niemand van de coalitie heeft hier heeft vanavond gezegd dat het centrumplan, zoals het er lag, onverkort wordt uitgevoerd. We gaan goed kijken naar het plan. We nemen de elementen die daarin zitten op en wacht u rustig af. Het valt wel mee met die scheurtjes, denk ik.

De **voorzitter**: Oké. Dan sluiten we dit af en is er nu een interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ik wil het niet zien gebeuren dat er nu al de eerste scheurtjes zijn en we vandaag al aan de bak moeten om die club bij elkaar te houden. Dat moeten we niet zien gebeuren, dus ik hoop dat het goed bij elkaar blijft.

Mijnheer Van Smirren, u zei tijdens de behandeling van het coalitieakkoord van de vorige coalitie dat u daar iedere ambitie in miste. Het zijn bijna letterlijk uw woorden geweest. Ik heb de band nog even nageluisterd. U zei 'een niet ambitieus plan'. Mag ik daaruit concluderen dat u dit een ambitieuzer plan vindt?

De heer **Van Smirren**: Uw conclusie is terecht.

De heer **Hendrickx**: Dit heet framen. De kwestie is: u zegt dat u een ambitieuzer plan heeft. Dat is mooi, hoe meer beter voor het dorp, hoe mooier het is en daar zullen we alleen maar achter kunnen staan. Als ik het zo beluister, we hebben vier, nee, vijf coalitiepartijen gehoord – ik raak de tel kwijt – en als ik hoor wat ze allemaal zeggen over wat ze de komende drie jaar willen bereiken, ben ik al een beetje aan het tellen gegaan. Iemand heeft dat hier al gedaan. Mijn vraag aan u is: heeft u geteld, in de afgelopen dagen, om te kijken of aan wat besproken werd, soms met heel lange onderhandelingen zoals we net hebben kunnen constateren, ook centjes gekoppeld zijn? Of komen we bij de kadernota c.q. de begrotingsbesprekingen ineens van een koude kermis thuis?

Mijn vraag is concreet: heeft u gerekend aan alles wat er in het plan achter dit plan zit – want in het plan staat het niet – en wat er gezegd wordt dat achter het plan zit? Is dat doorgerekend of worden hier verwachtingen gecreëerd die later weer, net zoals altijd, bij verwachtingen blijven?

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: U heeft het coalitieakkoord gelezen. Het coalitieakkoord gaat uit van een koersvast ambitieniveau en geeft aan welke richting we op gaan op de verschillende thema's. Die kunt u allemaal teruglezen. We gaan die stappen zetten en we zullen binnen de coalitie en met de raad heel zorgvuldig bekijken welke stappen er gezet kunnen worden, gelet op het financiële kader en de ambitie en we zullen daarin moeten prioriteren. Ik heb in de begrotingsvergadering nog Willem Drees aangehaald en die zei 'niet alles kan en niet alles kan tegelijk'. Dat eerste zinnetje gaan we schrappen 'niet alles kan'. Volgens mij kan er heel veel. Maar het kan niet allemaal tegelijk. We zullen moeten prioriteren. Dat is duidelijk en we moeten kijken hoe ver we komen.

De **voorzitter**: Ten slotte.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel. O, dit is mijn laatste keer? U bent streng inderdaad.

De **voorzitter**: Ja, dat impliceert het woord 'ten slotte'. Maar eigenlijk niet, want het was al de derde, maar gaat uw gang.

De heer **Hendrickx**: In dit geval was het ook vriendelijk bedoeld. Even terug. U geeft zelf al aan 'we moeten prioriteren'. Ik heb heel veel gehoord over de plannen vanavond. Ik kom erachter dat er eigenlijk niet heel goed uitgesproken wordt wat nu eigenlijk binnen die financiële kaders kan. Want er wordt aangegeven 'er komt geen ozb-verhoging, tenzij', en die 'tenzij' wordt een heel dikke 'tenzij', begin ik nu een beetje in te zien, maar als ik alles bij elkaar optel, denk ik dat deze coalitie met elf zetels de komende maanden nogal een gevecht aangaat omdat de prioriteiten nu niet uitonderhandeld zijn en de komende maanden uitonderhandeld zullen worden. Ik vind het jammer dat u niet zo duidelijk kunt zijn over wat er gaat gebeuren de komende maanden. Dat betekent dat Hart voor Wassenaar misschien heel hard aan de bak moet om deze coalitie bij elkaar te houden. Ik hoop het niet en ik hoop dat u er goed uitkomt, maar als u een beetje begeleiding nodig heeft, dan zijn we daartoe bereid. Maar we zullen proberen te zorgen dat binnen de financiële kaders die u gaat stellen, de juiste prioritering zal plaatsvinden voor deze coalitie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Nou, mijnheer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Ja, nou, mijnheer Hendrickx, blijft u nog even staan, want u krijgt een compliment. Kijk, deze coalitie zit rotsvast in het zadel hoor, mijnheer Hendrickx. Maakt u zich geen zorgen, maar elke hulp van Hart voor Wassenaar is altijd welkom.

De **voorzitter**: Ik begrijp dat bij dit soort aanbiedingen van consultants de heer Gankema heel zenuwachtig wordt. Of gaat u iets aanbieden?

De heer **Gankema**: Eerst even de vraag. Ik mag toch nog een keer interrumperen?

De **voorzitter**: Interrupties gaan in tweeën, maar u mag wel degelijk nog een keer een interruptie plaatsen.

De heer **Gankema**: Oké.

De **voorzitter**: Waarbij de korte interrupties de mooiste zijn.

De heer **Gankema**: Jawel, maar ik hoorde de codenaam Drees, Dus ik dacht 'daar moet ik toch ook eventjes op schieten'. Vadertje Drees.

De **voorzitter**: Overigens, voor u, dat was een leider van een landelijke politieke partij. Maar gaat uw gang.

De heer **Gankema**: Ja, ik ken de geschiedenis. Vadertje Drees. Daar zal ik ook even wat verder op ingaan. Toen hij die woorden uitsprak, zat hij in een andere positie dan u nu met een zetel. Hij had een forse vinger in de pap, zullen we maar zeggen. Hij heeft goed werk verricht. Zoals gezegd, uw positie is anders. Als er straks onderhandeld moet worden, ben ik toch een beetje bang dat ze als

eerste het centrumplan gaan doen en die 30% sociale woningbouw wordt pas over drie jaar gerealiseerd, als u geluk heeft. Hoe kijkt u daar zelf tegenaan?

De **voorzitter**: De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: U stelt dingen tegenover elkaar die je niet zo tegenover elkaar moet stellen. Volgens mij gaat het met betrekking tot de sociale woningbouw via de corporaties. En dan kunnen we een discussie voeren 'als je die grond die de gemeente heeft, verkoopt aan de hoogste bidder, kun je daar andere leuke dingen voor doen'. Dat soort debatjes hebben we hier ook al gevolgd. Maakt u zich over de PvdA in deze coalitie geen zorgen, mijnheer Gankema. Als u dat doet, had u er even bij moeten blijven, dan had u mij kunnen ondersteunen. Maar u heeft ervoor gekozen om eruit te stappen. Maar geen zorgen. We komen er wel uit.

De **voorzitter**: De heer Gankema, ten slotte.

De heer **Gankema**: Ja, ondanks dat wij eruit zijn gestapt, zullen wij u toch, mocht u dat op prijs stellen, willen steunen en ook al neemt u dat niet aan, dan zullen wij nog de dingen doen die wij denken die goed zijn voor Wassenaar. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Daar ben ik alleen maar blij mee. Alle steun is welkom. Wij komen natuurlijk met goede voorstellen die u kunt steunen, dus ik zou zeggen 'steek de hand omhoog als dat aan de orde komt'.
Voorzitter, deze gemeenteraad staat in de komende jaren voor belangrijke beslissingen. Dat heb ik al gehad. Even kijken. Ik ga gewoon door. Ik wacht even, mijnheer Hendrickx.

De **voorzitter**: Mijn voorstel zou zijn dat u uw bijdrage afmaakt want ik kijk ook even naar de klok dus gaat u rustig door en dan kan de heer Hendrickx rustig afwegen of hij nog een laatste vraag heeft. De heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Voorzitter, dank u voor het woord. Tot slot. Wat de PvdA betreft, gaan we ons richten op het debat met elkaar en met de inwoners. Daarbij gaat het om inhoudelijke argumenten en om met elkaar komen tot gedragen beslissingen over wat ons te doen staat. Het nemen van beslissingen in moeilijke dossiers, dat is wat de inwoners van ons verwachten. En dat gaan we doen, dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan nog een laatste vraag van de heer Hendrickx aan de heer Van Smirren.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Het nadeel of het voordeel van de laatste spreker is dat u eigenlijk een soort spreekbuis voor de vorigen wordt. Want de jaren ervaring in de raad hebben mij geleerd dat je toch echt tot het laatste moment moet wachten om de dingen te zeggen en te vragen en dat doe ik dan nu. Ik zal mijn stukje – ik zal het niet lang maken – eindigen met de vraag 'wat vindt u daarvan?'

Ik heb vanavond goed zitten luisteren en met mijn fractiegenoten goed zitten luisteren. We hebben flink met elkaar gecommuniceerd over wat we ervan vonden. Eigenlijk is onze conclusie dat... Ik dacht dat ik wat hoorde.

De **voorzitter**: Dat is niet de bedoeling, want het gaat via de microfoon. Gaat u verder mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Nu ben ik even van mijn... O ja, wij hebben dus met elkaar dit zitten beoordelen en bekijken. Het valt ons op dat er eigenlijk weinig gemeenschappelijks zit in wat gezegd wordt hier. Meestal is het zo dat er een coalitieakkoord komt en dan hoor je iedereen hetzelfde zeggen tot op het saai af. En toch krijg ik hier iedere keer de verlanglijstjes van eenieder te horen over wat iedere partij inbrengt en dat soort dingen. Dat is mijn eerste onderwerp waarvan ik dadelijk ga vragen 'wat vindt u daarvan?'

Het tweede is, dat heb ik net al gezegd, dat niemand heeft doorgerekend. Niemand, en er wordt snoeihard gezegd 'financieel gaan we het fantastisch doen'. Maar afwegend tegen de lijstjes van eenieder kom ik maar tot een conclusie en dat is dat niemand het doorgerekend heeft en dat we bij de kadernotabespreking en de begrotingsbesprekingen daar discussies over hebben. Daar gaan we forse discussies over hebben. En die twee dingen bij elkaar opgeteld, leiden tot de vraag 'wat vindt u van punt 1? Wat vindt u van punt 2 en wat vindt u van punt 3, namelijk: hoe levenszeker is deze

coalitie met elf zetels, met deze onopgeloste vragen, met deze dingen die nog niet onderhandeld zijn, enzovoort?' Ik zie die hand weer.

De voorzitter: De heer Van Smirren.

De heer Van Smirren: U valt een beetje in herhaling, mijnheer Hendrickx. Ja. Het antwoord op de eerste vraag. Er zijn in uw ogen verschillende bijdragen geweest. Ja, dat heeft te maken met elkaar wat gunnen. Er zijn voor de partijen belangrijke punten naar voren gebracht. Daar hebben we de hand naar elkaar uitgestoken. Dat staat beschreven in het coalitieakkoord. Daar zijn we heel blij mee en iedere partij mag zijn kroonjuwelen, zoals we dat wel eens noemen, naar voren brengen. Helemaal niets mis mee.

De tweede vraag heb ik volgens mij al beantwoord. En de derde vraag 'blijft deze coalitie tot 2026 in leven?' Ja, ik denk het wel. Dank u wel.

De voorzitter: Ik dank u wel en ik dank u ook voor uw bijdrage en daarmee is de constatering dat alle partijen hun inbreng hebben gehad op het voorliggende coalitieakkoord Samen voor Wassenaar, koersvast, open en betrokken. Ik heb verder niet vernomen dat partijen van plan zijn om moties in te dienen. Die zijn ook niet aangekondigd in de verdere bespreking. En het is geen besluit, maar het is natuurlijk vanuit de vijf collegedragende partijen wel het richtsnoer voor het beoordelen van plannen in de komende tijd. Daar is op gereflecteerd door alle partijen en daarmee kunnen we de bespreking van het coalitieakkoord hierbij afronden, met uw goedvinden. Alles is erover gezegd wat er gezegd moest worden? Dat is het geval. Dan hebben we dit agendapunt besproken en gaan we nu over naar agendapunt 6.

6. Benoeming wethouders

De voorzitter: Namelijk het benoemen van de wethouders en tijdens de bijdragen heb ik de heer Schokker, de heer Koetsier horen voordragen om wethouder te worden in Wassenaar als voltijds wethouder. Ik heb de heer Krabbendam en ook de heer Van Smirren de kandidaat, de heer Bloemendaal, horen noemen omdat hij door beide partijen wordt voorgedragen om ook als fulltime wethouder in Wassenaar aan de slag te gaan. En ik heb de heer Paulides de voordracht van de heer Zoutendijk horen doen die voor 0,5 fte, dus halftijds aangesteld zal worden als wethouder. En ik heb de heer Nijman gehoord. Die heeft verteld dat hij zijn kandidaat gaat voordragen, namelijk de heer Van Doeveren, maar door werkzaamheden en het feit dat hij nu nog in het buitenland aanwezig is, gaat dat 4 april gebeuren, ook als voltijds wethouder. Dat betekent dat er 3,5 fte wethouders komt bij dit besluit dat voorligt. Dat betekent dus ook dat het nieuwe college expliciet daarmee de keuze maakt om de omvang van het college, die nu nog 4 fte was, terug te brengen naar 3,5 fte. Het is toch goed om dat nog even expliciet te maken.

Dan liggen dus de voordrachten vanavond voor van de heer R. Bloemendaal, de heer L.W. Koetsier en de heer R.A. Zoutendijk. Ik heb begrepen, want dat heeft mevrouw Hibbert ook zojuist aangekondigd, dat er voordat ik naar de stemprocedure ga en ik ook eerst nog de geloofsbrieven behandel en de commissie Bestuurlijke Integriteit het woord geef, nog behoefte was aan een persoonlijk feit en daar ga ik mevrouw Van Eps het woord toe geven.

Mevrouw Van Eps: Dank u voorzitter. In De Wassenaarse Krant van 24 februari jl. stonden de vijf fractievoorzitters apetrots op de voorpagina. Ik liet dit aan mijn zeventienjarige dochter zien en ze reageerde 'in welk jaar is deze foto gemaakt?' Ze kon niet geloven dat dit in 2023 nog als normaal wordt gezien. Vijf, witte, bevoorrechte mannen die een coalitieakkoord hebben gesloten voor een inclusief, financieel gezond en groen Wassenaar. Hoe dan? Hoe kunnen vijf bevoorrechte, witte, mannelijke fractievoorzitters deze vier bevoorrechte, witte, mannelijke wethouders voordragen in het belang van alle Wassenaarders? Is dit de weerspiegeling van de Wassenaarse samenleving? Heeft de verkenner, de heer Tigelaar, zijn aanbeveling niet duidelijk gecommuniceerd? Was dat niet een van de aanbevelingen dat het college gevormd moest worden door ervaren bestuurders? Hebben niet alle fracties zich uitgesproken dat zij willen werken in het belang van alle Wassenaarders? Vorige week op woensdag 8 maart was het Internationale Vrouwendag. Op deze dag staan vrouwen over de hele wereld centraal en vieren we de successen van vrouwen, maar strijden we ook nog steeds voor gelijkwaardigheid. Internationale Vrouwendag gaat over de strijd veilig op straat te lopen, in een veilige werkomgeving te werken, gelijke behandeling, liefhebben wie je zelf wilt en baas zijn over je eigen lijf.

Vanavond staan we aan de vooravond van het moment dat we twintig jaar teruggaan in de tijd door vier witte, bevoorrechte mannen als wethouders te benoemen. Kandidaat-wethouders die niet allemaal bestuurlijke ervaring hebben en van wie twee de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. En een kandidaat-wethouder die sympathiseert met de Pro Life beweging, een beweging die steeds meer voet aan de grond krijgt en hiermee het abortusrechten doet wankelen. Zie het

voorbeeld wat in de Verenigde Staten is gebeurd. Het sluipt in het geniep onze democratie in. Het abortusrecht is een recht, dat door zware strijd en burgerlijke ongehoorzaamheid is verworven, dat elke vrouw zelf mag beslissen over haar eigen lichaam. Wij vragen hier aandacht voor en alertheid aan alle vrouwelijke raadsleden, maar ook alle vaders met dochters. Neem de spiegel die we inmiddels cadeau hebben gekregen van wethouder Van Sloten en kijk in de spiegel en stel de vraag: is dit de richting en ontwikkeling die ik mij had voorgesteld in Wassenaar?

Wij maken ons oprecht zorgen en verwachten dat deze wethouders in hun houding en gedrag zich zullen inzetten, niet alleen voor hun eigen belang en achterban, maar ook voor de belangen van vrouwen, jongeren, kinderen en toekomstige generaties. Kortom, het belang behartigen van alle Wassenaarders.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan wil ik graag het woord geven aan twee heel belangrijke commissies die belangrijk werk hebben gedaan in de afgelopen periode, om te beginnen met de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Ik geef het woord graag aan de heer Van Smirren.

De heer **Van Smirren**: Het duurt even maar goed, ik ben er dan. De commissie uit de raad van de gemeente Wassenaar die is belast met het onderzoek of de kandidaat-wethouders voldoen aan de in de Gemeentewet aan het wethouderschap gestelde eisen, is aan de hand van de door de heer R. Bloemendaal, de heer L.W. Koetsier en de heer R.A. Zoutendijk ingezonden bescheiden tot de conclusie gekomen dat deze bescheiden in orde zijn bevonden. Gebleken is dat alle kandidaten aan alle in de Gemeentewet gestelde vereisten voldoen. De commissie adviseert de gemeenteraad om over te gaan tot de benoeming van de kandidaten tot wethouder van de gemeente Wassenaar. De commissie bestond uit mevrouw M. Bellekom-Vogels, mevrouw I. van der Marel en ondertekende, de heer H. van Smirren. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Ik kijk nog even naar de raad of er nog vragen zijn aan de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Dat is niet het geval, dan dank ik de Commissie voor het Onderzoek voor de Geloofsbrieven voor het wederom nauwgezet het bestuderen en het advies. Dank. Dan geef ik nu graag het woord aan de voorzitter van de commissie Bestuurlijke Integriteit, de heer Krabbendam.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel. Voorzitter, namens de commissie Bestuurlijke Integriteit. Bij de benoeming van de wethouder verricht de commissie Bestuurlijke Integriteit een risicoanalyse naar de bestuurlijke integriteit van de kandidaat-wethouder. De commissie is daarbij nagegaan of er sprake is van ongewenste nevenfuncties, verboden handelingen, strafrechtelijke antecedenten en persoonlijke of financiële belangenverstrengeling. We brengen hier dus vandaag advies over uit aan de raad. Namens de commissie Bestuurlijke Integriteit heeft de burgemeester het extern onderzoeksbureau Necker van Naem opdracht gegeven tot het doen van een integriteitsonderzoek naar de drie kandidaat-wethouders. Aanvullend op dit onderzoek hebben die kandidaten een cv en een verklaring omtrent gedrag voor politieke ambtsdragers overlegd aan de commissie. De commissie heeft met de drie kandidaten een afzonderlijk gesprek gevoerd aan de hand van deze bronnen. Tijdens deze gesprekken heeft de commissie met de kandidaten gesproken over de eigen invulling van het begrip integriteit, bestuursstijl en het beëindigen van ongewenste nevenfuncties. De commissie Bestuurlijke Integriteit rapporteert het volgende. Alle kandidaten zijn benoembaar vanuit oogpunt bestuurlijke integriteit. De commissie bestond uit mevrouw Ettema-Walkate, de heer Gankema, mevrouw Hibbert, die was met kennisgeving afwezig, de heer Nijman, de heer Paulides, de heer Van Smirren als plaatsvervangend voorzitter en mevrouw Van Vliet-van Dijk. En ik mocht haar voorzitter zijn. Dank u.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Ik kijk nog even naar de raad of er nog vragen zijn aan de commissie Bestuurlijke Integriteit. Dat is niet het geval, dan dank ik u voor het advies en dank ik alle leden voor de nauwkeurige procedure die er is geweest en het advies dat ook nu is gegeven. Dan zijn er nu drie kandidaten. De commissies hebben geadviseerd. Het is nu aan u en dat gaat via een schriftelijke stemming. Er worden zo meteen enveloppen uitgedeeld waarin een drietal stembriefjes zitten, waarbij de heer Bloemendaal de blauwe kleur heeft gekregen, de heer Koetsier de groene kleur en de heer Zoutendijk de roze kleur – vraag me niet waarom – en daarop kan voor of tegen worden gestemd, want namen van de kandidaten zijn al aangegeven. Maar het is een vrije stemming. En dat betekent dat er ook de mogelijkheid is om een andere naam in te vullen, waarbij ik er altijd wel bij zeg dat die kandidaat dan natuurlijk later wel moet aangeven of die het wethouderschap op zich wil nemen. Verder worden stembiljetten ongeldig als het onleesbare stembriefjes worden of ze voorzien worden van opmerkingen of kanttekeningen. Dat geldt trouwens ook voor morgen voor een ieder in het stemhokje hier in Wassenaar, dus in die zin is het gewoon aankruisen bij de aangewezen plekken.

Ik wil overgaan tot de stemming. De stembriefjes zullen nu uitgedeeld worden. Daarna gaat de Stemcommissie de stembriefjes tellen. De inschatting is dat dat een minuut of twintig zal duren. Tijdens de stemming zou ik u willen vragen te blijven zitten totdat de stembriefjes zijn opgehaald. Dan gaat de Stemcommissie tellen met hulp van de griffier en dat is vanaf nu aan de hand. Dus de stemming is geopend. De briefjes worden nu uitgereikt. Die kunnen worden ingevuld en daarna kunnen ze worden opgehaald en kan er gestart worden. Dus als u zou willen blijven zitten, heel graag. Ja, er wordt een pen gepakt. Heel goed.

Dames en heren, er is een stemming gaande. Ik vraag u even geconcentreerd te blijven, totdat de stembriefjes zijn opgehaald.

De laatste stem is opgehaald. Mijn voorstel zou zijn dat we voor twintig minuten schorsen. Dat betekent dat we om 22.50 uur de vergadering weer heropenen, als u er dan ook echt zou willen zijn? En ik wens de Stemcommissie veel succes. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, hierbij heropen ik de vergadering. De stemmen zijn geteld en ik geef graag het woord, namens de Stemcommissie, aan mevrouw Hofman.

Mevrouw **Hofman**: Dank u wel voorzitter. Ten aanzien van het voorstel Benoeming wethouders het volgende: de heer R. Bloemendaal, van de 20 uitgebrachte stemmen zijn er 20 geldig, waarvan 12 voor en 8 tegen. Wat betreft de heer L.W. Koetsier, van de 20 uitgebrachte stemmen zijn er 20 geldig, waarvan 14 voor en 6 tegen en de heer R.A. Zoutendijk, van de 20 uitgebrachte stemmen zijn er 20 geldig, waarvan 12 voor en 8 tegen dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel en ik dank de Stemcommissie voor het tellen van de stemmen en daarmee hebben we geconstateerd dat er in alle gevallen steun is, een meerderheid is voor de benoeming van de drie voorgestelde wethouders. En dat betekent dat ik de formele vraag kan stellen aan de wethouders of ze ook het eervolle ambt van wethouder van de gemeente Wassenaar op zich willen nemen. En ik stel eerst de vraag aan de heer Bloemendaal. Ik zal het antwoord herhalen, zodat iedereen het meekrijgt. Mijnheer Bloemendaal?

De heer **Bloemendaal**: Het antwoord is ja.

De **voorzitter**: Het antwoord is ja, ik hoor de heer Bloemendaal 'ja' antwoorden. Dank u wel. Dan stel ik diezelfde vraag aan de heer Koetsier, hier aanwezig, of u bereid bent om het eervolle ambt van wethouder voor de gemeente Wassenaar op zich te nemen?

De heer **Koetsier**: Het antwoord is ja!

De **voorzitter**: De heer Koetsier ging zelfs staan en zei uit volle borst 'ja!'. En die vraag stel ik ook aan de heer Zoutendijk.

De heer **Zoutendijk**: Ja, ik wil.

De **voorzitter**: Ik zie uw echtgenote nu kijken en denken 'dat heb ik eerder gehoord'. Maar ik hoorde heel nadrukkelijk ja, dat u ook bereid bent dat te gaan doen. Dat betekent dat een drietal wethouders nu heeft aangegeven het wethouderschap van de gemeente Wassenaar te willen aanvaarden en dat betekent dat de raad de nieuwe wethouders daarmee heeft benoemd. En daarmee zijn de oude wethouders van rechtswege afgetreden en heeft de raad vastgesteld dat de tijdbesteding van alle wethouders tezamen heden nu is bepaald op 3,5 fte, waarbij de laatste wethouder op 4 april zal worden voorgesteld om te benoemen.

Dat betekent dat ik over kan gaan naar het feestelijke moment. Dat is namelijk het afnemen van de eed en de belofte die daarbij hoort. Daarbij hebben de heren Bloemendaal en Koetsier aangegeven de eed te willen afleggen en de heer Zoutendijk de belofte. Maar het is een team. En dat betekent dat ik u alle drie dan ook graag uitnodig hier naar voren te komen. Ik verzoek eenieder die kan te gaan staan. Dat ga ik dan zelf ook doen.

Dan ga ik beginnen met de tekst van de eed en daarna naar de belofte, dus ik ga nu eerst met de eed beginnen en die geldt dus voor de heer Bloemendaal en de heer Koetsier. Als u dan straks zou willen antwoorden met twee vingers in de lucht 'zo waarlijk helpe mij God almachtig'.

"Ik zweer dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen."

Mijnheer Bloemendaal, wat is daarop uw antwoord?

De heer **Bloemendaal**: "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!"

De **voorzitter**: Ik dank u wel. De heer Koetsier, wat is daarop uw antwoord?

De heer **Koetsier**: "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!"

De **voorzitter**: Ik dank u wel en daarmee heeft u de eed uitgesproken en bent u wethouder van de gemeente Wassenaar. Ik feliciteer u! (applaus)

En dan gaan we over naar de belofte. Mijnheer Zoutendijk, als u zou willen antwoorden met 'dat verklaar en beloof ik'.

"Ik verklaar dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen."

Wat is daarop uw antwoord?

De heer **Zoutendijk**: "Dat verklaar en beloof ik!"

De **voorzitter**: Daarmee kan ik u ook feliciteren met het wethouderschap van de gemeente Wassenaar. (applaus)

En om dat te onderstrepen, wil ik u heel graag een bloemetje aanbieden. En u van harte feliciteren. En heren, daar staan drie stoelen voor u klaar, daar kunt u plaatsnemen.

En dames en heren, de felicitaties kunnen straks na afloop van deze vergadering plaatsvinden.

We hebben in ieder geval nog een motie vreemd aan de orde van de dag, maar ook nog iets anders waar ik wel kort bij zalilstaan, want de benoeming van de heer Bloemendaal betekent dat nu hij wethouder geworden is, hij het raadslidmaatschap per heden heeft neergelegd. Tijdens de volgende raadsvergadering zal daar een nieuw raadslid namens D66 benoemd worden en de heer Zoutendijk was commissielid voor DLW en dat is hiermee ook gestopt.

Maar mijnheer Bloemendaal, u neemt dus afscheid als gemeenteraadslid en dat betekent ook dat daarbij het bijpassende raadscadeau hoort, want u bent vanaf heden lid van het college. Ik ga geen uitgebreide speech houden over uw prestaties in de laatste paar maanden als raadslid. Wij kijken veel meer uit naar de samenwerking nu als wethouder, maar we wilden u zeker het bijpassende cadeau geven. En mijnheer Zoutendijk, u heeft net een bos bloemen gehad, maar ik wil u ook danken voor uw tijd als commissielid. Mijnheer Bloemendaal, ik kom u nog als raadscadeau de karaf met het glazen overhandigden.

En daarmee hebben we bij het punt stemming en installatie van de wethouders dat allemaal gedaan.

7. Motie vreemd aan de orde van de dag

De **voorzitter**: Dan hadden we nog een extra punt en dat is een motie vreemd aan de orde van de dag. Mevrouw Hofman-de Raad heeft aangegeven een motie te willen indienen, maar deze motie zal ik als burgemeester gaan beantwoorden, dus ik wil graag het voorzitterschap overgeven aan onze nestor van de raad. Dan ga ik heel even een plekje zoeken.

(De heer Paulides neemt het voorzitterschap over van de burgemeester tijdens de behandeling van dit agendapunt.)

De **plv.voorzitter**: We zijn aangekomen bij agendapunt 7. Ik wil mevrouw Hofman de mogelijkheid geven om haar motie toe te lichten. Ik wil er wel bij opmerken dat het ongebruikelijk is dat er namen genoemd worden. We praten hier over voormalig wethouders en nu zijn ze ambteloze burgers. Het is niet helemaal gebruikelijk om namen te noemen. Dat gezegd hebbende, geef ik u het woord.

Mevrouw **Hofman**: Dank u wel, voorzitter. Het is op een avond als deze eigenlijk de bedoeling dat we vooruitkijken en verdergaan met het besturen van Wassenaar, maar toch vindt Lokaal Wassenaar! het noodzakelijk om terug te kijken. Ik weet niet hoe het met u gaat, maar als ik thuiskom van een raadsvergadering vraagt mijn man altijd hoe het geweest is. Afgelopen week vertelde ik hem over de afscheidsspeech van wethouder Van Sloten, maar ook het verhaal wat eraan voorafging. Als je dat verhaal in eigen bewoordingen herhaalt, dringt de inhoud van dat verhaal eigenlijk in volle hevigheid tot je door. Er is hier iemand op schandelijke wijze beschadigd. Afgelopen week hebben we onze wethouder Bart Boon nogmaals over het incident van 13 december vorig jaar gesproken en over de gevolgen die dat voor hem heeft gehad. Hij herkent zich in wat de wethouder Van Sloten aangaf. Ook hij is beschadigd.

U geeft aan dat het niet de bedoeling is om over personen te spreken, maar toch kan ik het in dezen niet onvermeld laten, want in de afscheidsspeech van 13 december jl. sprak voormalig wethouder Klaver in deze raadzaal voor onze gemeenteraad over het grensoverschrijdend gedrag en het intimiderend gedrag van een van haar collega's. Ze geeft aan dat dit voor haar de enige mogelijkheid is om dit ter sprake te brengen, en dat kan zijn. Maar om voor haar moverende reden die voor onze fractie volledig onduidelijk zijn, noemt zij de wethouder die ze bedoelt niet met naam en toenaam. De consequentie hiervan is dat er twee andere wethouders hiermee in diskrediet worden gebracht. En dat kan onze raad naar de mening van de fractie van Lokaal Wassenaar! nooit toestaan. Hopelijk zijn de andere fracties het daarin met ons eens. Daarom hebben wij deze motie opgesteld en wij hopen ook van harte dat deze gesteund kan worden door andere fracties.

U heeft vast zelf wel als het goed is tijdens de besprekingen van het coalitieakkoord de tijd gezien om de overwegingen en de constatering van deze motie te lezen. En hier wil ik het alleen maar graag hebben over het oordeel en wat wij graag vragen. Het oordeel dat wij schrijven is 'de raad, bijeengekomen, van oordeel dat het niet alleen van belang is dat mensen te allen tijde een veilige werkomgeving wordt gegarandeerd maar ook – en minstens zo belangrijk – dat mensen worden gevrijwaard van onware en/of verholde beschuldigingen, zeker als deze publiekelijk worden gedaan'. Daarom roept deze motie de burgemeester op om alles in het werk te stellen om duidelijkheid te verkrijgen van mevrouw Klaver welke wethouder zij wel of niet bedoeld heeft in haar afscheidsspeech van 13 december 2022 en daar de raad zo spoedig mogelijk over te rapporteren, en gaat over tot de orde van de dag. Dank u wel.

De **plv.voorzitter**: Ik kijk de zaal even rond om te inventariseren wie er in eerste termijn het woord wil voeren. De heer Krabbendam. De heer Van Smirren. De heer Schokker. De heer Nijman. Ja, is dat iedereen? Nog iemand?

De heer **Krabbendam**: Ja. Dank u wel voorzitter. Het was niet mijn bedoeling om als eerste het woord te nemen. Volgens mij inventariseert u gewoon wie er wil spreken en is het niet aan mijn collega-raadslid Hendrickx om het woord als eerste te nemen, maar is het aan u om dat toe te wijzen en het lijkt er toch echt op dat hij dat nu wel doet, dus ik maak daar bezwaar tegen, als punt van orde. Dank u wel.

De **plv.voorzitter**: U heeft helemaal gelijk en ik heb de heer Hendrickx niet horen zeggen dat hij het woord wilde nemen. Hij is gewoon aan de katheter gaan staan.

De heer **Hendrickx**: Punt van orde, voorzitter.

De **plv. voorzitter**: Ik zet u als laatste, na de heer Nijman.

De heer **Hendrickx**: Uitstekend wat u doet. Punt van de orde. Dat is dat ik een van de drie wethouders was die toen bedoeld is. En ik ben van mening, en als u daar vanaf wijkt, moet u dat vooral zelf doen, maar dat is op zich al veelzeggend, dat als je een van de drie wethouders bent, je dan het eerste recht van spreken hebt. Hoe dan ook, of je nu raadslid bent of niet. Het gaat over mij. En nogmaals, als punt van de orde, stel ik dat ik dan als eerste het recht heb. Het is aan u om dat te beslissen.

De **plv.voorzitter**: Ik begrijp uw overweging. Ik vind het eigenlijk niet noodzakelijk dat u dat doet. Het gaat over een motie en u komt gewoon als laatste aan de beurt. U had uw hand ook kunnen opsteken.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, punt van orde. Verlenging van het punt van orde. Ik wil dat u over dit punt van orde een stemming doet onder de raad. Dank u wel.

De **plv.voorzitter**: Dat kan, we kunnen daarover stemmen. Ik stel voor dat we dat bij handopsteking doen. Wie is voor het voorstel om de heer Hendrickx als eerste aan het woord te laten? Dat is

de fractie van Lokaal Wassenaar!, Hart voor Wassenaar, GroenLinks en dan zijn we...? En wie zijn er tegen? CDA, PvdA, D66 en de VVD. Ik vind het een rare situatie als voorzitter, maar ik stem ook tegen het voorstel. Dan is de conclusie, er zijn twintig aanwezigen, 9 stemmen zijn voor. O ja, inderdaad, er zijn 19 aanwezigen. Ik moet nog een beetje wennen aan het feit dat de heer Ritske Bloemendaal wethouder is. Er zijn 9 stemmen voor het voorstel en er zijn er 10 tegen het voorstel en dat betekent dat het voorstel verworpen is. De heer Hendrickx komt gewoon als laatste aan het woord. Dan wil ik nu de heer Krabbendam de mogelijkheid geven om in te spreken.

De heer **Krabbendam**: Dank u wel, voorzitter. De motie naar aanleiding van de speeches van de twee wethouders die afscheid hebben genomen vorige week is weliswaar sympathiek en ik begrijp ook dat de emotie u geraakt heeft, maar toch zal mijn fractie deze niet steunen. En wel om de volgende reden. Wij hebben ons ongenoegen uitgesproken over het feit dat vlak voor de kerst het college zich in deze kwestie al heeft uitgesproken door middel van een brief. En om consequent te blijven, achten wij het eigenlijk ook beter om aan die lijn vast te houden en ruimte aan het onderzoek te geven, wat we op dat moment ook hebben gezegd. Daarbij, dat onderzoek is nu net opgestart. Laten we het daarbij houden, laten we kijken wat er nu uitkomt. Volgens mij is het voor iedereen zonneklaar welke wethouder er wordt bedoeld. En inderdaad, het punt dat de voorzitter net ook al maakte, het gaat over een ex-wethouder. We verwachten nu van een burgemeester om met een ex-wethouder, niet meer in functie, een gesprek te gaan voeren? Dat maakt het heel gecompliceerd. Zeker, want de context is hier ook echt belangrijk, omdat u weet dat er ook allerlei aanklachten door de betreffende wethouder inmiddels naar voren zijn gebracht. Dat maakt het extra precair om in deze kwestie nog iets te kunnen zeggen. Dus ja, als er strafrechtelijke aangifte tegen je wordt gedaan, hoe vrij voel je je dan op dat moment om überhaupt nog iets te zeggen in deze kwestie, anders dan in de rechtbank? Dus om veel redenen kunnen we helaas de motie niet steunen. Dank u wel.

De **plv.voorzitter**: Dank u wel mijnheer Krabbendam. Ik wil de heer Van Smirren vragen het woord te voeren, PvdA.

De heer **Van Smirren**: Ja dank u wel voorzitter. Ik begrijp ook al goed waar deze motie vandaan komt, maar de PvdA gaat hem niet steunen. Het gaat om een naam die erin wordt genoemd van iemand die nu inwoner is van ons dorp en geen officiële functie bekleedt. Ik vind het niet chique om daar in een motie vanuit de gemeenteraad druk op te gaan uitoefenen. Ook staat er een woordje in de motie 'alles in het werk stellen', maar wat is dat nou precies? Ik vind het vaag. Wat mij betreft gaan we deze motie niet aannemen. Dank u wel.

De **plv.voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Smirren. Dan komen we bij de heer Schokker, CDA. Aan u het woord.

De heer **Schokker**: Dank u wel, voorzitter. De CDA-fractie sluit zich aan bij hetgeen gezegd is door de heer Krabbendam en de heer Van Smirren. Ik begrijp de emotie achter deze motie. We hebben echt gewikt en gewogen. Maar we achten het op dit moment niet verstandig. Er is een onderzoek. Er is ook nadrukkelijk met de fractievoorzitters overlegd om het onderzoek op deze manier te doen. Daar is brede steun voor in de raad en ik denk dat we die route in deze precaire kwestie nu moeten vervolgen. Ik denk dat dat het meest verstandig is.

De **plv.voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Schokker. Dan komen we bij de heer Nijman, VVD. Aan u het woord.

De heer **Nijman**: Dank u voorzitter. Ik zal het vrij kort houden, want ik wil niet allerlei dingen herhalen. Maar zoals wij ook in de vorige raadsvergadering hebben gezegd, wij wachten het onderzoek af en tot die tijd doen wij hier geen uitspraak over. Dus we gaan helaas deze motie niet steunen, ondanks dat we de emotie van Lokaal Wassenaar! en GroenLinks wel snappen. Dank u voorzitter.

De **plv.voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Nijman. We komen aan bij de heer Hendrickx. Aan u het woord.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, dank u wel. Last but not least. De laatsten zullen de eersten zijn. Ik weet ook nog steeds niet of mevrouw Klaver mij bedoelde, moet ik in alle eerlijkheid zeggen. Ze heeft me nooit gezegd dat ze mij bedoelde, maar ik was het wel, want dat blijkt uit alles wat erover gezegd is. It walks like a duck, it talks like a duck, it flies like a duck, don't tell me it's a horse, in dit geval. Dat is duidelijk.

Ik begrijp uit de motie dat met name de bedoeling is om duidelijk te maken wie niet bedoeld wordt. Ik denk zelf dat het al duidelijk is. De heer Boon werd niet bedoeld en de heer Van Sloten werd niet bedoeld. Ik werd bedoeld. En ik kan er niet omheen dat ik bedoeld werd. De status nu, op dit moment, is dat ik aangifte heb gedaan ergens in februari, geholpen door Bureau Wladimiroff, om een aangifte bij het Openbaar Ministerie in te dienen tegen mevrouw Klaver van wie de status op dat moment was dat zij gewoon burger van Wassenaar was en de vrijheid nam om hier dingen te zeggen die je niet mag verwachten van een gewone burger in Wassenaar. Dus in dat licht zie ik niet waarom zij een status aparte in dezen heeft. Ze heeft gewoon de status van insprekend burger, punt. Dat lijkt ook juridisch vastgesteld te zijn. Artikel 22 gaat over wanneer de beraadslagingen beginnen en wat de beraadslagingen zijn en inmiddels is 100% zeker dat de uitspraken van mevrouw Klaver niet tot de beraadslagingen hoorden en dus strafrechtelijk vervolgbaar zijn. Ik heb een heleboel meningen over het proces, want ik mag me in dezen toch best slachtoffer noemen. Ik heb een heleboel meningen over het proces in dezen. Ik vind het een triest proces. Ik denk dat als je aan waarheidsvinding doet, je dat moet doen. Ik wil toch specifiek reageren, ook op wat de heer Nijman daarover zegt 'zo lang het onderzoek lopende is, doen wij geen uitspraken'. Dan moet je je heel goed afvragen wat het onderzoek is. Het onderzoek gaat niet over waarheidsvinding, wat expliciet is gezegd in de brief van Berenschot. Het richt zich niet op personen en het gaat niet over de gebeurtenissen op 13 december jl. Dus dat staat niet in het onderzoek. En het hele event van 13 december jl. zal dus, als niemand iets doet, niet onderzocht worden. Dat is de status van dit moment. De kwestie die aan de orde is, is dat ik het erg triest vind en daarom best sympathie heb voor deze motie, dat het niet duidelijk wordt dat de heer Boon vooral niet bedoeld werd en de heer Van Sloten ook vooral niet bedoeld werd. En ik wens dat vanuit mijn rol duidelijk te zeggen. Het laatste wat ik erover wil zeggen is dat, los van wat we strafrechtelijke doen, we op dit moment bezig zijn met een – er komt steeds meer naar boven, moet ik heel eerlijk zeggen. Dat is soms schokkend en soms ook stuitend – onderzoek naar wat ertoe geleid heeft dat mevrouw Klaver de behoefte had om op 13 december jl. dit te zeggen en met welke redenen. Er blijkt in ieder geval een ding, wat nu duidelijk is: we weten dat ze dat niet zelfstandig heeft gedaan. Dat is binnen een construct gebeurd en dat is in overleg gegaan en dat maakt het allemaal een stuk lastiger. Wij doen het onderzoek zelf. De wethouders hebben gevraagd om dat onderzoek te doen. Dat is geweigerd. Het behoorde niet tot de mogelijkheden, dus we doen het zelf. En we verwachten, eerlijk gezegd, dat we – het gaat niet snel – na de zomer dat onderzoek kunnen presenteren en de informatie eruit duidelijk kunnen laten zijn.

Goed. Dat is de status. Wij willen een paar minuten pauze, overleg, schorsing om met de fractie te overleggen hoe we met deze motie omgaan. Ik vond het mijn plicht om u te informeren over het feit dat ik waarschijnlijk toch de bedoelde ben, ook al weet ik het niet 100% zeker. Het is nooit tegen mij gezegd. En dat los van dit er nog een heleboel andere dingen lopen. Ik ben blij, mijnheer Paulides, dat u me toch de gelegenheid heeft gegeven om hier nog het woord over te voeren. Dank u wel.

De plv.voorzitter: Dank u wel. Ik heb uw vraag begrepen. We zijn aangekomen aan het eind van de eerste termijn, maar ik denk dat het verstandig is dat we de appreciatie van de burgemeester vragen. Hij is immers wettelijk verantwoordelijk voor de integriteit, dus ik denk dat het verstandig is dat we de appreciatie van de burgemeester eerst horen voordat we schorsen. Dan doen we daarna de schorsing.

Burgemeester De Lange: Voorzitter, dank u wel. In korte tijd gebeurt er naar aanleiding van de motie heel veel. En laat ik een ding vooropstellen, en dat is ook altijd het leidmotief geweest dat ik als burgemeester hier heb voorgehouden, dat is dat ik het zeer eens ben met wat de steller van de motie ook zegt, dat we er hier naartoe moeten dat we te allen tijde een veilige werkomgeving hebben en dat dat ook gegarandeerd is. Dat is ook de reden waarom – en een van de aanleidingen was wel degelijk de uitspraken van de ex-wethouder op 13 december jl. – dat we vonden dat het heel goed zou zijn om een diepgaand onderzoek te doen naar deze veiligheid in de werkcultuur en de bestuurscultuur in Wassenaar. Die onderzoeksopdracht, waar overigens de gebeurtenissen van 13 december jl. onderdeel van uitmaken, is een onderzoeksopdracht waarbij ook alle geïnterviewden, en dat is een brede groep – en inmiddels is het onderzoek in volle gang – daar natuurlijk op kunnen reflecteren. En als er een onderzoek gestart is en ik heb ook als burgemeester gezegd 'dat is wel een onderzoek dat ik instel, maar ik wil dat wel in overleg, in consultatie doen met de betrokkenen', namelijk, dat hebben we ook besproken met de fractievoorzitters, ook met de wethouders. En daar zijn waardevolle suggesties uit gekomen. Een van de waardevolste vond ik dat iedereen eigenlijk zei 'laat dit onderzoek een helingsproces zijn'. Want dames en heren, wat hier nu vanavond gebeurt, vind ik geen helingsproces. En echt, uit het diepst, uit de grond van mijn hart, zeg ik: willen wij verder komen met elkaar, hier, om tot die goede besluitvorming te komen, om die dingen te doen waar u ook allemaal toe gemotiveerd bent, zo ken ik u ook, zullen we wel met

elkaar dit helingsproces door moeten. Dat moeten we zorgvuldig doen en daarom is er een zorgvuldig onderzoek geformuleerd.

Dan zit er natuurlijk een hele nare kiezel in de schoen van deze situatie, dat er natuurlijk in een openbare raadzaal een ex-wethouder iets heeft gezegd dat drie collega's, ex-wethouders inmiddels, raakt. Ik heb daar ook de pijn van gezien bij de verschillende deelnemers. Dat is niet zoals we het zouden moeten willen hebben met elkaar in Wassenaar. En daarvan heb ik ook altijd gezegd, ben ik de eerste die elke poging zou willen wagen om uiteindelijk ervoor te zorgen dat mensen hier weer in normale verhoudingen met elkaar het werk kunnen doen. Als ik dus zou kunnen bespoedigen dat mensen die uitspraken hebben gedaan, klaarheid zouden geven, zou ik niets liever doen dan dat. Alleen die mensen hebben die uitspraken wel zelf gedaan en ze hebben daar zelf de eigen verantwoordelijkheid voor. Dus een motie die oproept om dingen te doen die onmogelijk zijn? Dat kan ik niet. Behalve dat ik hier wel nog eens publiekelijk kan onderstrepen dat mijn missie is om alles eraan te doen om hier tot normale bestuurlijke verhoudingen te komen en te zorgen dat ook de pijn die ontstaan is en die de betrokken wethouders direct geraakt heeft, in dit proces op de een of andere manier een plek krijgt en ook klaarheid krijgt. Dus als u mij nu vraagt op deze motie, als u... Ik zou zeggen, ik vind dat het ook echt een raadsuitspraak zou moeten zijn. In die zin zou ik het oordeel raad willen geven, maar als u mij die opdracht geeft, dan ga ik natuurlijk mijn best doen om in dit geval met mevrouw Klaver nog eens te reflecteren en te spiegelen en bij haar neer te leggen wat dit dus kennelijk heeft losgemaakt ten opzichte van de andere wethouders. Maar ik kan niet meer dan een poging doen om dat te doen. Het is echt aan haar om daarop te reageren. Dus dat wil ik in ieder geval ook al vast als winstwaarschuwing meegeven. En de heer Hendrickx heeft ook klaarheid gegeven over de context waarbinnen dat plaatsvindt. Ik waardeer dat overigens, dat die context en helderheid wordt gegeven. Iedereen zal daar dus de eigen afwegingen in moeten maken. Dus ik vind verder... Ik geef deze motie dan ook oordeel raad, maar ik wil u nog een ding op het hart drukken: laten we dit onderzoek echt de kans geven om te doen wat het moet doen. Dat is herstel van de bestuurlijke verhouding en het weer creëren van een veilige cultuur hier in deze raadzaal. En dat gun ik dit nieuwe team wethouders ook. Dat gun ik u ook en dat gun ik alle dorpsgenoten ook.

De **plv.voorzitter**: Dank u wel. Ik zie dat er een heleboel mensen zijn opgestaan, maar we hadden afgesproken dat we even zouden schorsen en ik zou willen voorstellen om de bijdragen straks na de schorsing te doen en nu...

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, een punt van orde. Wij hebben gevraagd om schorsing, maar we hebben nog niet vastgesteld wanneer we die schorsing zouden willen hebben. Die schorsing willen we niet op dit moment hebben, dus we gaan gewoon door.

De **plv.voorzitter**: Nee, u heeft een schorsing gevraagd en ik heb voorgesteld om de burgemeester eerst aan het woord te laten en ik wil het daarbij houden. We gaan vijf minuten schorsen als dat...

De heer **Hendrickx**: Voorzitter. Wij vragen niet om een schorsing, punt. En dat u hier een eigen lijn in wil gaan doen, dat moet u zelf weten, maar u bent technisch voorzitter van deze raad op dit moment.

De **plv.voorzitter**: Dan gaan we door. U heeft vanavond al heel veel het woord gehad en ik stel toch voor dat we het gewoon in de volgorde van de tweede termijn gaan doen. Dus ik wilde de heer Krabbendam als eerste het woord geven. We kunnen wel tot 02.00 uur vannacht doorgaan.

De heer **Hendrickx**: Nee, voorzitter, nu bent u weer fout bezig. Dit is een interruptie. Ik wil een interruptie op wat de burgemeester zegt. Dit is nog niet de tweede termijn. En eerst mevrouw Hofman.

De **plv.voorzitter**: Ik dacht dat ik de voorzitter was. Ik dacht dat u daar eerder stond, en daar...

De heer **Hendrickx**: Ik laat met genoegen de eer aan mevrouw Hofman.

De **plv.voorzitter**: Dan geef ik mevrouw Hofman de gelegenheid.

Mevrouw **Hofman**: Dank u wel voorzitter. Burgemeester, u spreekt over een helingsproces en ik denk dat een helingsproces absoluut noodzakelijk is, maar in dat helingsproces is het sowieso absoluut een voorwaarde dat mensen die onterecht beschuldigd zijn, wie dat ook zijn binnen dit college van wethouders, vrijgesproken worden van de beschuldigingen die aan hun adres zijn gedaan. Het rapport zoals dat nu wordt opgesteld, geeft naar mijn idee geen antwoord op die vraag welke

wethouders bedoeld of onbedoeld zijn. Dus ik ben het absoluut met u eens dat we een helingsproces moeten aangaan, maar dat moet wel in de juiste volgorde. En eerst moeten mensen vrijgesproken worden.

De **plv. voorzitter**: Dank u wel. Ik zie de heer Schokker, is dat een reactie op mevrouw Hofman of...? Punt van orde, ja.

De heer **Schokker**: Ik moet constateren dat hier zojuist in de richting van mijn collega Ettema de term 'zeiklijster' werd gebruikt door de heer Hendrickx en ik vind dat niet correct.

De **plv. voorzitter**: Dan stel ik toch voor dat we even schorsen, want dat is inderdaad iets dat we niet kunnen accepteren. Nee. Ik wil even schorsen. We schorsen.

Schorsing

De **plv. voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Het is nogal een bijzondere situatie en ik geef het woord even aan de burgemeester, de voorzitter van de raad.

Voorzitter: De situatie die nu ontstaan is, vraagt in mijn oordeel als beste dat we nu even een fractievoorzittersoverleg houden. Het spijt me zeer voor eenieder die hier gekomen is, maar ik stel voor nu de vergadering te schorsen voor een fractievoorzittersoverleg hiernaast. We houden het zo kort mogelijk en dan komen we terug. Ik schors de vergadering.

Schorsing

Voorzitter: Dames en heren, hierbij open ik de vergadering, dank u wel. Als ik stilte mag in de zaal? Dank u wel voor uw geduld en ik geef graag het woord aan mevrouw Hibbert.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u voorzitter, en dank u zojuist zonder uw keten, in uw rol als portefeuillehouder. Mooi gesproken. Wij zijn het eens met uw bewoordingen en ook met uw uitleg over wat u als portefeuillehouder en in uw rol als voorzitter van het college en als burgemeester wel kunt doen. Onze vraag is: kunt u dat als toezegging aan ons geven of doen? Je doet een toezegging. En ons voorstel aan Lokaal Wassenaar! zou dan zijn, als dat het geval is, of daarmee de motie ingetrokken kan worden. Dank u voorzitter.

Voorzitter: Ik dank u wel en de woorden die ik heb uitgesproken en wat ik bereid ben te doen, kunt u zien als een toezegging.

Mevrouw **Hibbert**: Dank u wel.

Voorzitter: Dan kijken we nu betekenisvol naar mevrouw Hofman.

Mevrouw **Hofman**: Dank u voorzitter, ik begrijp dat u de toezegging doet om datgene te doen wat in de motie staat. Dan hoef ik de motie niet meer in stemming te brengen en kan ik hem intrekken. Dank u.

Voorzitter: Ik dank u wel en hiermee is de motie vreemd aan de orde van de dag die niet is ingediend, besproken.

Dames en heren. Ik ga het nu toch weer even terugpakken. Want laten we eerlijk zijn, dit sloot niet aan bij de wat mij betreft uitstekende bespreking van het coalitieakkoord waarbij op de inhoud is gedebatteerd en verder ook het feestelijke moment van de installatie van de wethouders. Ik hoop dat u dat door die schorsing in ieder geval met uw achterbannen en families wel even heeft kunnen vieren. Maar het is ook tijd om dat nu met de hele raad te kunnen doen.

Ik hoop echt dat we na vanavond – en dat is vast een proces met vallen en opstaan – met elkaar de weg vinden om met het nieuwe bestuur en met elkaar hier samen de goede dingen te doen voor Wassenaar.

8. Sluiting vergadering

De **voorzitter**: En op dit moment ga ik dan snel de vergadering afsluiten, want om 07.30 uur morgenochtend zijn er belangrijke verkiezingen. U bent in dit stemlokaal, stemlokaal 1, maar er zijn er nog dertien andere in Wassenaar waar zowel voor de provincie gestemd kan worden als voor de waterschappen. En het grootste deel van Wassenaar mag stemmen voor het waterschap van Rijnland, maar een paar mensen, over de Landscheidingsweg, mogen dat voor Delfland. Die mogen

overigens naar de Kievietschool toe. Morgen zijn de verkiezingen. En het goede nieuws is dat er weer ontzettend veel vrijwilligers zijn die al die stembureaus gaan bemensen. Daar hebben we zelfs reservelijsten voor. Ik ben er heel trots op dat in het dorp de democratie zo wordt gevierd. Ik hoop dat alle stemmers morgen die democratie ook gaan vieren door massaal hun stem uit te brengen. Want laten we eerlijk zijn, als je die kans krijgt, moet je die grijpen. Dus dames en heren, stem morgen voor de provincie en de waterschappen! Ik schors hierbij de vergadering. Ik eindig de vergadering, ik sluit hem.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 4 april 2023.

De griffier,

dhr. J. Kleinhesselink

De voorzitter,

dhr. L.A. de Lange

